Бүхы оронуудай про...таринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 43 (17166) | 1986 оной февралиин 21, пятница | Сэн 3 мүнгэн.

ХАНИ ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев хани ёһоной албанай хэрэгээр СССР-тэ ерээд байһан ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ З. Месснертэй февралиин 19-дэ уулзаба.

Ажалдаа амжалтануудые туйлахыень ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Ярузельскиин мэдүүлһэн халуун хүсэлэнгүүдые З. Месснер М. С. Горбачевто дамжуулһан байгаа. Польшодо социализм бэхижүүлгын замаар урагшаа дабшахыень М. С. Горбачев өөрынгөө зүгһөө В. Ярузельскидэ, Польшын хүтэлбэрилэгшэдтэ хүсэбэ. Совет болон поляк арадуудай үндэһэн аша туһада харюусадаг ПОРП-той али бүхы холбоо барисаагаа үргэдхэн гүнзэгырүүлхые КПСС хүсэнэ гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Совет-поляк харилсаа холбоон таһалгаряагүйгөөр үргэдхэгдэжэ, шэнэ түхэл шэнжэнүүдээр баяжуулагдажа байна гэжэ хөөрэлдөөнэй үедэ тэмдэглэгдээ. СЭВ-эй гэшүүн оронуудай эрдэм-техникын дэбжэлтын комплексно программые бэелүүлхэ хүдэлмэреэ улам эршэмтэйгээр ябуулха шухала гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Энэнь совет болон поляк арадуудай ажабайдалай аша туһада харюусана, хоёр ороной, бүхы социалис хани харилсаата гүрэнүүдэй экономическа хүгжэлтые хурдадхаха арга олгохо байна.

Энэ зуун жэлэй дүүрэтэр газар дэлхэй дээрэ ядерна буу зэбсэгые усадхаха талаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин байгша оной январиин 15-да хэһэн Мэдүүлгэ соо найруулагдаһан программые бүрин хүсэдөөр дэмжэжэ байһанаа Польшын тала уласхоорондын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ үедөө мэдүүлбэ. Бусад социалис оронуудтай, эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдтэй нягта харилсаа холбоо тогтоожо, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахо, Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал болон аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ талаар хүсэлэл оролдолго гаргахые эрид шиидэнхэй байһанаа хоёр тала тэмдэглээ.

Хөөрэлдөөн зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар үгээ ойлголсолгын, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрбэ. Совет болон поляк арадуудай хоорондохи али бүхы харилсаае, аха дүүгэй хани барисаае бэхижүүлхэ хэлбэрилшэгүй хүсэлэнтэй байһыень хөөрэлдөөн баталба.

(ТАСС).

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД! ҮҮСХЭЛШЭДЭЙ ЖЭШЭЭГЭЭР ҮНДЭР ҮРЭ ДҮН ТУЙЛАЯ!

КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, профсоюзуудай соведтэ болон ВЛКСМ-эй обкомдо

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ПРОДУКТНУУДЫЕ ҮЙЛЭДБЭРИЛГЭ, ХУДАЛДАЛГЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ТАЛААР КАБАНСКЫН РАЙОНОЙ ХАНДАЛЫН СОВХОЗОЙ, МУХАР-ШЭБЭРЭЙ РАЙОНОЙ „ЗНАМЯ ЛЕНИНА" КОЛХОЗОЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, КОЛХОЗНИГУУД, МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ 1986 ОНОЙ СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД ТУХАЙ

Байгша ондо таряан болон мал ажалай продуктнуудые ехээр абаха, гүрэндэ худалдаха талаар Кабанскын районой Хандалын совхозой болон Мухар-Шэбэрэй районой «Знамя Ленина» колхозой колхознигууд, хүдэлмэришэдэй болон мэргэжэлтэдэй абаһан социалис уялганууд һайшаагдаба.

Социалис уялгануудые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын, тушаагдадаг продукциин шанарые һайжаруулхын, мүнгэ зоори, хэрэгсэлнүүдые алмахын, продукциин өөрын үнэ сэн хямдаруулхын түлөө колхоз, совхозуудай, бригада, фермэ, гүүртэ болон хонишодой бригадануудай коллективүүдэй хоорондо социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ КПСС-эй Гусиноозерскын болон Хойто-Байгалай горкомууд, райкомууд, райгүйсэдкомууд, Агропром, партийна, профсоюзай, комсомолой организацинууд уялгалагдаа.

КПСС-эй XXVII съездын болоһон жэлдэ таряан болон мал ажалда үндэр үрэ дүнгүүдые туйлахын түлөө районуудай ажахын коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөе саг үргэлжэ харуулжа байха гэжэ республиканска, районуудай газетэнүүдэй редакцинууд, телевидениин болон радио-дамжуулгын комитет уялгалагдаа.

КАБАНСКЫН РАЙОНОЙ ХАНДАЛЫН СОВХОЗОЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД БОЛОН МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

КПСС-эй ЦК-гай апрелиин болон октябриин (1985 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ, партиин XXVII съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө бэлдэжэ байхадаа, манай Хандалын совхозой хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэд үнгэрэгшэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй социалис уялгануудые, түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэ хэрэгтэ горитой хубитаяа оруулаа.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада совхозой коллектив ...

... хангахын тула бүхыдэнь 4200 тонно үбһэ, 16,2 мянган тонно силос, 2100 тонно сенаж, 2000 тонно корнеплодуудые бэлэдхэхэбди. Гахайнуудта эдюулхын тула 5000 тонно холимол силос дарахабди. Гүрэндөө 400 тонно таряа, 1700 тонно хартаабха, 320 тонно эрхим шанартай овощ худалдахабди. Таряалан, сабшалангай үрэжэлые һайжаруулха, ургасыень дээшэлүүлхын тула газар таряалан эрхилхэ зональна гүрим дүүрэнээр ашаглаха, севооборот нэбтэрүүлжэ, бүхы...

... процентээр дээшэлүүлхэбди.

Эдэ бүхы болон бусадшье хэмжээнүүдые бэелүүлжэ шадаа һаа, гүрэндэ 6300 центнер мяха, 25.600 центнер эрхим шанартай һү тушааха аргатай болохо байнабди.

Хүдэлхэ кадрнуудые нютагтаа һайнаар түбхинүүлхэ, совхозой хүдэлмэришэдэй ажаһуудалай эрхэ байдалые улам һайн болгохын тула үйлэдбэриин, соёлой, ажаһуудалай хэрэглэмжын, хүн зоной һууха гэр байрануудые бариха хүдэлмэриие үргэлжэлүүлхэбди.

...

... бан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаа.

Ажалша коллективүүдэй болон хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй хоорондо социалис мүрысөө улам һайнаар эмхидхэжэ, хүдөө ажахын ургамалнуудые ургуулха ашаг үрэтэй түрүү технологи нэбтэрүүлэн, бригада, звенонуудта ажахын тоосоо, хамтын подряд хэрэглэжэ, таряалангай гектар бүриһөө 14 центнерһээ бага бэшэ орооһо, 110 центнер хартаабха, 160 центнер овощ, 195 центнер корнеплод, сабшалангай гектар бүхэнһөө 26 центнер үбһэ хуряажа абахабди. Тиигэжэ бүхыдэнь 7100 тонно таряа, 2900 тонно хартаабха, 320 тонно овощ абтаха байна. Адууһа малаа шэмэ шанартай тэжээлээр гүйсэд бөөр харууһалха, түлжүүлхэ, үхэрнүүдые һайнаар шахан тарғалуулжа, тус бүрииень 360 килограммһаа доошо бэшэ шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаахабди. Мүн гахай бүхэнике 96 килограммда, адуу 400 килограммда хүргэжэ, мяханда тушааха, үнеэн бүхэнһөө жэл соо 2316 килограмм һү һааха гэхэ гү, али үнгэрһэн жэлэйхитэй сасуулхада һү һаалиие 14,5 ...

... хын түлөө оролдохо байна.

Бидэ, совхозой хүдэлмэрилэгшэд, түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлые хүдөө ажахын үйлэдбэриие ашаг үрэ ехэтэй болгохо, таряан болон мал ажалай продуктнуудые найдамтай ехээр абаха, гүрэндэ худалдаха жэл болгоёл гэжэ республикынгаа хүдөөгэй бүхы ажалшадые уряалнабди.

Коллективүүдэй даалгабаряар социалис уялганудта гар табигшад:

Л. ИЗЮРЬЕВА — һаалишан, республикын гурбан мянгатанай клубай гэшүүн; А. КОСТРИКОВА, Е. СТЕПАНОВА — һаалишад, К. САВЕЛЬЕВ — МТФ-е даагша, И. ПЕРМЯКОВ — мал шахалгын гүүртын ухэршэн, Г. КУРЖУМОВА — гахайшан, М. КАЛАШНИКОВ — механизатор, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, С. КУРЖУМОВ — жолоошон, В. КОНЕВ — ахамад агроном, М. КОСТРИКОВ — ахамад зоотехник, А. ТРИФОНОВ — комсомолой комитедэй секретарь, С. СИДОРОВ — профкомой түрүүлэгшэ, А. ОРЛОВ — парткомой секретарь, В. БУСОВИКОВ — совхозой директор.

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ РАЙОНОЙ «ЗНАМЯ ЛЕНИНА» КОЛХОЗОЙ КОЛХОЗНИГУУДАЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

КПСС-эй XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он), апрелиин (1985 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, партиин XXVII съездые ажалай амжалтаар угтахые оролдон, «Знамя Ленина» колхозой ажалшад арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ даабаринуудые болзорһоонь урид бэелүүлһэн байна. Табан жэлэй түсэбһөө гадуур гүрэндэ 1094 центнер мяхан, 3928 центнер һүн, 123 центнер нооһон худалдагдаа. Ороһо тушааха даабари үлүүлэгдээ.

Оронойнгоо Эдеэ хоолой программые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ бидэ, «Знамя Ленина» колхозой колхознигууд өөһэдынгөө арга боломжонуудые, неөсэнүүдээ тоолоожо үзөөд, арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ эрдэм, ...

... 28 мянган хонитой, (тэрэнэй 15 мянганиинь эхэ хонин) байхабди.

Мал ажалые сагшадань хүгжөөхын, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгые, гүрэндэ худалдалгые дээшэлүүлхын тула тэжээлэй баазэ байгуулхын тула анхарал хандуулхабди. Таряалан болон нуга сабшалан дээрэ агротехническэ хэмжээ ябуулгануудые хэхэбди, уһалагдадаг газараа ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэбди, органическа болон минеральна үтэгжүүлгэнүүдые элбэгээр оруулхабди, тэжээл бэлэдхэлгэдэ түрүү онол аргануудые нэбтэрүүлхэбди, сенаж, силос дараха траншей, түхеэрэлгэнүүдые саг соонь заһабарилха, бариха ёһотойбди.

1986 ондо бүхыдөө 3450 тонно үбһэ, 1200 тонно сенаж, ...

... корнеплод, 90 центнер силосэй ургамал ургуулжа абахабди. Үнеэн бүриһөө 2150 килограмм һү һааха, хонин бүхэнһөө 3,3 килограмм нооһо хайшалха, гүрэндэ тушаагдаһан эбэртэ бодо малай толгой бүриин шэгнүүрые 350 килограммда, хонинойхиие — 39, энэ жэлэй хурьганай шэгнүүрые 28 килограммда хүргэхэ ёһотойбди.

Эбэртэ бодо малайнгаа 97 процентыень, хонидой — 96 процентыень бүрин бүтэнөөр харууһалхабди, 100 эмэ мал бүхэнһөө 95 тугал, 85 хурьга, 80 унага абажа түлжүүлхэбди. Жэлэй һүүлдэ 820 толгой үхэртэй, тэрэ тоодо 400 үнеэтэй, ...

... дэлмэри ябуулха, малшадай, таряашадай хүдэлхэ, ажаһууха һайн эрхэ байдал байгуулхын түлөө оролдохо юм.

Хүдөө ажахын бүхы продуктнуудые үйлэдбэрилгые, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, материальна болон мүнгэн һангай, тоһо түлишын, электрын эшэ хүсэнэй неөсые алмаха, таряан болон мал ажалдахи бии байгаа арга неөсэнүүдые, боломжонуудые гүйсэдөөр хэрэглэхэ, 1986 оной түсэбтэ даабарике болзорһоонь урид бэелүүлгые хангаха талаар байгша ониие эрид хубилалтын жэл болгоё гэжэ республикын хүдөөгэй бүхы ажалшадые уряалнабди.

Коллективүүдэй даалгабаряар социалис уялгануудта гараа табигшад:

Б. ЭРДЫНЕЕВ — ахалагша хонишон, Д. ИВАНОВ — ахалагша хонишон, Е. ИВАНОВ — ахалагша хонишон, С. РЫМАРЕВ — һаалишан, Г. СЛАСТИНА — һаалишан, П. РОГОВ — фермые даагша, Ч. ДОНДУКОВ — отделениие эрхилэгшэ, В. ИВАНОВ — механизатор, У. НАЗАРОВ — механизатор, И. КАЗАНЦЕВА — агроном, Ж. ЦЫБАНОВ — ахамад зоотехник, М. ГОМБОДОРЖИЕВ — ахамад инженер, Ц. ГОМБОЕВА — комсомолой комитедэй секретарь, Б. ГОНЧИКОВ — профкомой түрүүлэгшэ, О. КОНОНОВ — парткомой секретарь, Н. ЦЫРЕНДАШИЕВ — колхозой түрүүлэгшэ.

КПСС-эй XXVII съездын хэблэлэй түбтэ

АГРОПРОМОЙ ХАРАА ТҮСЭБҮҮД

Оронои агропромышленна комплексын ажалшад тодорхой хараа түсэбүүдтэйгээр шэнэ табан жэлдэ оробо. КПСС-эй ЦК-гай февралиин 18-да болоһон Пленум дээрэ һайшаагдаһан партиин документнүүд соо хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилгын ашаг үрые дээшэлүүлгэдэ горитой ехэ анхарал хандуулагдана.

Совет болон гадаадын журналистнуудта зорюулагдаһан, февралиин 19-дэ КПСС-эй XXVII съездын хэблэлэй түбтэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ урагшаа батаһан найдамтайгаар дабшалгын үндэһэ һуури байгуулагдаа гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Эдеэ хоолой программые бэелүүлэн, оронойманай ажахынууд 1982 онһоо хойшо үхэр мал болон шубуудые гүрэндэ тушаалгаа — 15, харин һү үйлэдбэрилгээ 17 процентээр дээшэлүүлһэн ...

...ЗЭРГЭНҮҮДЭЭ БЭХИЖҮҮЛХЭЭ

...эй XXVII съездэ бэлдэлгэ түгэсхэлэйнгөө топ шатада гаража, партиин ажал ябуулгын шэнэ ...үүдые тодорхойлхо ехэ хуралдаан улам ойртоно. ...да партийна организаци бүхэн партиингаа съездэ ...ан бэлэгүүд тухайгаа элидхэнэ, КПСС-эй XXVI ... хойшонхи хугасаа соо ямар һайн хубилалтанууд ...ямар дутуу дутагдалнууд хүдэлмэридэнь бии байгааб ...лируулнэ, тэдэниие усадхажа, болохоёо байгаа ... табиха асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын тү... ...үшын үдэрнүүдһээ бүтэмжэтэй һайнаар тэмсэхээ...

...унистнуудай, партийна организацинуудай секре...ай, һунгагдамал эдэбхитэдэй онсо анхарал татама ...адаа партиин зэргэнүүдые нягтаруулан бэхижүүл...о. Партиин эмхидхэхы ажал ябуулгын гол шухала ...уудай нэгэн хадань энэ талаар һүүлэй жэлнүүдтэ ...аһан хүдэлмэри онсо анхарал татана гээшэ. Юуб ...урагшаа һанаатай, түрүү зон партиин зэргэдэ саг ...жагсажа байха ёһотой ха юм.

...дай областной, районно, эхин партийна организа... энэ талаар нилээд горитой ажал ябуулга эрхи... Областной партийна XXXII конференциин һүүлдэ ... хоёр жэл соо 4800 гаран хүн партида абтажа...

«МИР» ГЭЖЭ НАУЧНА СТАНЦИ НИИДХҮҮЛЭГДЭБЭ

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

ШАГНАЛ

Хүн зониие медицинын талаар хангалгада туйлаһан амжалтануудайнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республиканска эндокринологическа диспансерэй ахалагша врач Тамара Исаевна Тужиновае Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба.

* * *

Республикада газарай мелиораци хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнь, олон жэлдэ һайнаар ажаллаһанайнь түлөө «Востсибгипроводхоз» институдай Буряадай отделениин мелиорациин түхеэрэлгэнүүдэй проект зохёодог техническэ гаһагай начальник Нонна Дмитриевна Яхтенфельдэдэ Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Буряадай АССР-эй габьяата мелиоратор гэһэн хүндэтэ нэрэ олгогдобо.

КПСС-эй XXVII СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

ДҮНГҮҮДһЭЭ ҺУРГААЛ АБАМААР

Түрэл Коммунис партиингаа XXVII съездын, КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он), апрелиин болон октябриин (1985 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын, партиин XXVII съездые ажалай амжалтануудаар угтахын түлөө эрмэлзэжэ, районой колхоз, совхозууд, хүдөө ажахын предприяти, агропромышленнэ комплексын бүхы һолбоонуудүнгэрһэн жэлдэ газар тэраалангаа һайнаар эрхилхэ, ургасыень дээшэлүүлхэ, адууһа малһаа ашаг шэмэ ехээр абаха, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, бүхы хүдэлмэриин шанарые һайжаруулха талаар бага бэшэ юумэ хээ.

Хэнэйшье мэдэһээр үнгэрһэн арбан нэгэдэхи табан жэл хүдөөгэйхидтэ хүнгэн байгаагүй. Ган гасуурииье, уһа бороогоор элбэгшье, хүйтэншье, хагсуушье жэлнүүд дайралдаа. Хэды тиимэ хүшэр хүндэ байдалай ушараашье, һаань, хүдөөгэй ажалшад тэрэнииые дабажа гараа гэжэ байнаб.

Районой түрүү ажалша коллективүүд ямаршье уларилтай жэлдэ амжалта түгэсөөр хүдэлжэ, урдаа табиһан зорилгобо нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ шадаа. Тэдэнэй тоодо «Знамя Ленина» колхозые нэрлэжэ болоно. Тус ажахы гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаха табан жэлэйнгээ түсэбые бэелүүлһэн байха юм. Нэдондоной дүнгөөр энэ колхоздо КПСС-эй райкомой, райгүйсэдкомой, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой дамжуулгын Улаан туг баяр ёһололой оршон байдалда барюулагдааһэн. Эдэнэр үнгэрһэн жэлдэ орооһо тараа ургуулха түсэбөө 146 процент, витаминтай ногооной гурил гаргаха даабарияа—138, һү һааха —106,3, гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө—104, орооһо—193, мяха—102 процент дүүргэһэн байна. Хоёрдохи һууридо Ленинэй нэрэмжэтэ, гурбадахида — «Искра» колхоз гараа.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй һүүлшын жэлдэ олохон бригада, звено хэды бэрхэшээлтэ байдалай тохёолдоошье һаань, үндэр баян ургаса ургуулжа шадаа. Тракторно-тараан ажалай бригадануудай дундаһаа «Искра» колхозой С. П. Оловянниковэй даадаг коллектив тараалангай гектар бүриһөө 27,2 центнер, энэл ажахын П. Я. Антоновой хүтэлбэрилдэг бригадынхид — 25,2, «Знамя Ленина» колхозой Н. С. Потрахинай ударидадаг коллективэй механизаторнууд 24,8 центнер орооһо суглуулһан байха юм. Хартаабхашадай дундаһаа «Искра» колхозой Г. С. Трофимовой, «Авангард» совхозой М. В. Шайдуровай даадаг звенонууд гектарай 117—125,8 центнер ургаса ургуулаа. «Эрдэм» совхозһоо К. М. Варфоломеевэй, «Заганский» колхозһоо Ю. И. Лютеевагай, Суулгын совхозһоо У. Е. Болоновой хүтэлбэрилдэг овощ ургуулдаг звенонуудые онсолон тэмдэглэлтэй.

«Родина» колхозой луговод К. Загидулин нэдондо гектар бүриһөө дунда зэргээр 39,9 центнер, «Заганский» колхозой луговод С. П. Калашников—39 центнер, «Путь Ленина» колхозһоо Г. И. Гороховский—35,6 центнер үбһэ ургуулаа бшуу. Табан жэлэйнгээ түсэб, уялгануудые дүүргэһэн түрүүшүүлэй һайн һайхан жэшээнүүд олон.

Эдэ түрүү коллективүүд энэшье жэлэй эхинһээ габшагай шангаар хүдэлжэ, абаһан уялгануудаа үлүүлэн бэелүүлхын хойноһоо оролдожо ябана.

Гэхэтэй хамта үшөөл олохон ажахынуудта газар тараалан хангалтагүй муугаар эрхилэгдэнэ. Мал ажалда усадхагдаагүй дутуу дунданууд, шиидхэгдээгүй асуудалнууд бии байһаар.

Район хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилхэ талаар гансал огородой эдеэ ургуулха табан жэлэйнгээ түсэбые бэелүүлһэн байна. Орооһо тараа үйлэдбэрилхэ түсэб миин 84 процент, хартаабха —85, һү, —83, мяха —86 процент дүүргэгдээ. Иимэ байдал юунһээ эхи үндэһэтэйб гэхэдэ, олохон ажахынууд үйлэдбэриэ ашаг үрэтэйгөөр эрхилжэ шадаагүй байһаар. Эндэһээ боложо, орооһото болон тэжээлэй ургамалнуудай ургасань дээшэлнэгүй, сагай уларилһаа ехэ дулдыдаһан зандаа.

Мал ажалые түргэноор хүгжөөхэ, мяха, һү, нооһо болон бусад продукци ехээр үйлэдбэрилхэ гэшэ Эдеэ хоолой программые шиидхэхэ шухала зорилгын нэгэниинь болоно. Һүүлэй гандуу уларилтай жэлнүүдтэ мал ажал бэрхэтэй байдалда оронхой. Мал ажалһаа абтадаг продукци үшөөл доогуур хэмжээндэ байһаар. Малаа шахан таргалуулха, тэдэнэйнгээ шэгнүүрынь нэмээхэ талаар мүртэй хүдэлмэри ябуулагданагүй. Эбэртэ бодо малай шэгнүүрынь сүүдхэдэ дундаа зэргээр оройдоол 370—400 граммаар нэмэгдэнэ, залуу малые түлжүүлхэ болзорынь удаашарна гэхэ гү, али 28—30 һарын туршада үргэлжэлүүлэгдэнэ. Гахайнууд аагар 413 үдэрэй хугасаа соо түлжүүлэгдэхэдээ, шэгнүүрнь хоног бүхэндэ 242 граммаар нэмэгдэнэ. Тиим удаан болзорто мал түлжүүлхэдэ, тэжээл ехээр гаргашалагдана бшуу.

Имагтал тараан болон мал ажалһаа продукци абаха түсэбөө дүүргэдэггүй, малаа олоор гарза хоролтодо оруулдаг, һубайруулдаг, нииитын зөөри хэрэгсэлдэ эзэн бусаар хандадаг дээрэһээ, ажалай бүтээсын бага; техникын муугаар ашаглагдадаг байһанһаа боложо, ажахынууд ехээр гарзада ороно, абаһан продукциинь оорынь үнэ сэн дээшэлнэ. Олохон колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд экономикын асуудалнуудта бодото анхаралаа хандуулнагүй, хуушанайнгаа гуримаар хүдэлнэ, хаана ямар гаргаша хэгдэнэб, юу хээ һаа, тэрэнь бага болохоб гэжэ тоолоногүй, бүхы юумын тоо бүридхэлые, гаргашын лимидые нарин нягтаар сахинагүй.

Иимэ баримтануудта совхозуудай дирекциин, колхозуудай правлениин зүгһөө бодото сэгнэлтэ үгтэхэ ёһотой.

Үнгэрһэн табан жэлэй дүнгүүдые тон нарииваар шэнжэлжэ үзэхэ хэрэгтэй болоно. Район гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө 104,7 процент, хартаабха—125,9, овощ—125,7 процент дүүргэһэн байна. Харин бэшэ зүйлнүүдээр даабаринаа дүүргэжэ шадаагүйбди. Гүрэнэй түсэбтэ 2699 тонно мяхан, 252 центнер нооһон, 14,2 мянган тонно орооһон дутаһан байха юм. Мүнөө энэ дутагдалаа усадхаха талаар тодорхой хүдэлмэри ябуулагдажа эхилэнхэй. Байгша ондо районой ажахынууд ехэнхи газар дээрээ үндэр ашаг үрэ абаха технологи хэрэглэхэ байна. Мал ажалда шэнэ түрүү онол арганууд үргэноор нэбтэрүүлэгдэхээр хараалагдана. Нэн түрүүн ашаг үрэтэй хамтын подрядай гурим хэрэглэгдэхэ юм. Эдэ бүгэдын ашаар бидэ байгша оноойнгоо түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхэ аргатай болохобди.

Үнгэрһэн һарада районой колхоз, совхозууд һү үйлэдбэрилгээ нэдондонойхидо орходоо 1304 центнерээр үлүүлһэн байна. Эндэһээ гүрэндэ һү худалдалга үнгэрһэн жэлэйхиһээ холо дээшэлүүлэгдээ.

Малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ, гүрэндэ продукци ехээр тушааха талаар Зэдын районой Борьёогой совхозой, манай районой «Заганский» колхозой гаргаһан уряае дэмжэһэн мүрысөөн район дотор үргэноор дэлгэрэнхэй. Мүнөө олохон фермэ, гүүртэ, ажахынууд үбэлжэлгын үнгэрһэн 4 һара соо һү ехээр һаана, малай шэгнүүриие нэмээнэ. Илангаяа малшадта ажаһуудалай, хүдэлмэриин таарамжатай эрхэ байдал олгуулһан, социалис мүрысөө зүбөөр эмхидхэжэ, хүнүүдые һайнаар урмашуулһан газарта малай үбэлжэлгэ эмхитэйгээр үнгэргэгдэжэ, продукци ехээр абтана, гүрэндэ худалдагдана. Янаарь һарын һүүл багаар хаа хаанагүй хурьгад абтажа эхилбэ. Түл абаха харюусалгатай хаһаа ямараар үнгэргэһэнһөө, мяханай, нооһоной түсэбэй дүүргэлтэ ехэ дулдыдаха бшуу. Ушар тиимэһээ энэ шухала кампаниия эмхитэйгээр үнгэргэхэ ёһотойбди.

Колхоз, совхоз бүхэн энэ жэлһээ эхилжэ, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудаа элсүүлхэ, бүхы гарза хоролтоёо усадхаха, үбһэ тэжээлээ бодомжотой зүбөөр бүйлүүлхэ, шанаржуулжа малда эдюулхэ уялгатай болоно. Илангаяа үбэлэй һүүл багта, хабарай эхиндэ, үхэр малаа бүлеэдхэгдэһэн уһаар ундалуулха, үлбэр муу малаа илгаха, түсгаар харууһанда байлгаха, эдээндэ шанаржуулагдаһан тэжээл бэлэдхэхэ шухалада тоологдоно.

Мүнөө орэхэ ургасада бүхы һаналаа табижа, трактор машинануудаа һайнаар заһабарилха, механизаторнуудай дунда һуралсал эмхидхэхэ, тараалан, сабшалан дээрэ үтэгжүүлгэ гаргаха, тошо халаха, саһа тогтоохо хүдэлмэри үргэноор ябуулагдажа байнхай.

Районой малшад энэ жэлэй малай үбэлжэлгэ эмхитэй һайнаар үнгэргэхын, тараалан, сабшалангай ургасые дээшэлүүлхын тула социалис мүрысөөндэ хам оролсон, 1986 ондо тараан болон мал ажалай продуктнуудые ехээр үйлэдбэрилжэ, Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ хэрэгтэ бодото хубитаа оруулхын хойноһоо тэмсэжэ ябана.

И. ОСЕЕВ,
Мухар-Шэбэрэй районой агропромышленна нэгэдэлэй советэй түрүүлэгшэ.

ҮНДЭР ШАГНАЛДА ХҮ…

АШЫЕНЬ ХАРЮУЛА

ҮНГЭРЭГШЭ намар Анаагай совхозой партийна организациин тоосоото- һунгалтын суглаанай боложо байхада, тус ажахын түрүү һаалишан Лхамажап Галсановна Дондоковатай танилсаа, тэрэнэй суглаан дээрэ үгэ хэлэхыень шагнаа хүм. Тиихэдэ коммунист Дондоковагай хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ, һанаһанаа бэелүүлхэ хаба шадалтай, ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр тэмсэдэг байһаниинь мэдэжэ, ойлгожо абаа бэлэйб.

— Һаалишанаар 24 шахуу жэлэй туршада ажаллажа ябанаб. Тиихэ зуураа, олохон юумэ ойлгожо абаа гэшэ бэзэб. Гэбэшье, шадаха, мэдэхэ болоһоноо бэелүүлхэ гээшэмнай баһал хүндэхэн хэрэг гэжэ ойлгохо хэрэгтэй, — гэжэ партиин гэшүүн Лхамажап Дондокова номгон даруугаар, тоб гэмэ тобшололнуудтайгаар хэлэхэ зуураа, суглаарагшадта хандажа, манай ажахы дотор адууһа малай үүлтэр һайжаруулха хэрэгтэ анхарал үшөөл багаар хандуулагдана. Тэрээнһээ уламжалан ехэ малһаа түл үсөөноор абтана. Һаамхай үнеэднай һү багаар үгэнэ. Гүрэндэ тушаагдаһан эбэртэ малай болон хонидой шэгнүүр тон лэ доогуур байна. Эдэ болон бусад дутуу дунданууд манай ажахын ахамад мэргэжэлтэд Ринчин Галсанов, Батюр Банаов гэгшэдэй һанаа сэдьхэл зобооногүй гээшэ гү? Али баталан абтаһан, саарһан дээрэ бэшэгдэһэн гоё һайхан хэмжээ ябуулгануудынай юундэ бэелүүлэгдэнэгүй гээшэб? — гээд мэдүүлһэн байна.

Али боли хамаагүй, саарһан тэсэнэ бэзэ гээд ябадаг ушарнуудта Дондокова коммунист ёһоор хандажа, хэлсэгдэһэн, баталһан зүйлнүүдые заабол бэелүүлхэ, хэрэг дээрэнь гаргаха гэжэ оролдодог һайн һайхан заншалтай.

Гурбан жэлэй тэндэ Анаагай фермэ дээрэ хамтын подряд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ горитойхон дутуу дунданууд дайралдаа бэлэй. Тиихэдэ һаалишан бүхэнэй хэһэн хүдэлмэриие адли тэгшээр сэгнэжэ, хэгдэһэн ажалай үрэ дүнгүүдые согсолон гаргахадаа, бага бэшээр хазагайруулһан, үйлэдбэриин жаяг журам һула болгоодхиһон байха юм.

Иимэ байдалай дайралдаад байхада, Лхамажап Галсановна бодото коммунист ёһоор ажахынгаа хүтэлбэрилэгшэдтэ, хандажа, хэлэжэ, саг дарыдань эрид шууд хэмжээнүүдые абхуулһан, тэдэниие бэелүүлхэдэнь хаба шадалаараа хабаадалсаһан байна.

Үнишье болонгүй Анаагай фермын коллектив хамтын подряд нэбтэрүүлгэдэ дайралдаһан дутагдалнуудые усадхажа, ажалай муу бэшэ дүнгүүдые түйлажа захалаа һэн. Жэл шахуу сагай үнгэрөөд байхада, эндэ районой һү һаалиин фермэнүүдые даагшанар, зооветеринарна мэргэжэлтэд болон экономистнуудай, совхозуудай директорнуудэй хабаадалгатайгаар тусхай семинар үнгэргэгдөө. Тэрэнэй һүүлээр баһал иимэ семинар Яруунын, Хэжэнгын районуудай ажахынуудай ахамад зооветеринарна мэргэжэлтэдэй, экономистнуудай болон бухгалтернуудай, директорнуудэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэһэн байна. Иишэ түрүү дүй дүршэл халан абаха гэжэ ерэгшэдэй урда ажахын түрүү һаалишан Л. Г. Дондокова үгэ хэлэхэдээ, баһал өөрынгөө һанамжа дурадхалнуудые мэдүүлһэн дуулгаһан лэ байха.

— Манай фермэ дээрэ хоёр звено хүдэлнэ. Нэгыень би, нүгөөдыень Владимир Лоскутников хүтэлбэрилдэг. Һү һааха, гүрэндэ тушааха түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэжэ гараабди. Энэ хэрэгтэмнай һаалишад Дубшима Жанаева, Накия Белалова гэгшэдэй оруулһан хубита ехэ, — гээд Лхамажап Дондоковатай «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» гэһэн медаляар шагнагдаһанайнь удаа уулзажа, хөөрэлдэхэдэмнай хэлээ һэн.

Тэрэньшье зүбтэй. Хориин поселково Соведэй депутат Накия Белаловна Балалова, совхозой парткомой гэшүүн Лхамажап Галсановна Дондокова гэгшэд нэгэ звенодо хамта хүдэлжэ, үдэр бүхэндэ ажал тухайгаа хөөрэлдэжэ ябахадаа, фермэ дээрэ дайралдаһан дутагдалнуудые түргэн сагай туршада усадхахые, ашаглагдаагүй нөөсэнүүдые үйлэдбэридэ хэрэглэхые оролдодог, онсо анхарал хандуулжа, ажалай журам ёһо сахиха талаар ашагтай хүдэлмэри ябуулна.

Тиихэ зуураа, ооһэдынгоо даажа абаһан бүлэгүүдэй, үнеэн бүхэнэй абари зан, хэды шэнээн һү үгэхэ шадалтай байһаниинь тон һайнаар мэдэжэ байха юм. Лхамажап Галсановнатай хөөрэлдэхэдэмнай тэрэ иигэжэ хэлэбэ:

— Би хорин нэгэн үнеэтэйб. Тэдэнэймни дундаһаа эгээл ехээр һү үгэдэгүүдынь Жаадай, Рига, Береза, Бакус, Зорько болон бусад болоно. Жэшээнь, Жаадай, Береза гэгшэд тус тустаа 2970, 2610 шахуу килограмм һү үгэдэг. Эдэнэй эмэ тугал түрөө һаань, һайнаар харууһалжа, заатагүй һү ехээр үгэдэг үнеэд болгохо гэжэ оролдогдоно. Иимэрхүү хүдэлмэри бусад һаалишадшье ябуулна.

Үнгэрэг… һаалишан… жа абаһа… толгой бү… үнеэн бү… һү һааг… гаһаань б… шээ болон…

Мүнөө һ… рэ партии… дэлэлдэ сон… мүрысөөн… хэй. Энд… Л. Дондок… шэд сүүд… бүриһөө… хуу һү һа… үнгэрэгш… тэй сасуу… болоно.

Тус кол… һааха, гү… һарын түс… Коммунис… тэ съезды… гэхэ гэһэн… лана.

Ажахын… дэлгэрһэн… нэй түрүү… «Ажалдаа… медаляар… гэшүүн, ком… ник Л. Г. Д… һайнаар а… ажалай эр…

ПАРТИИН ЗЭРГЭ НЭМЭБЭ

Эдэ үдэрнүүдтэ авиационно заводой партийна организаци хэдэн шэнэ гэшүүдээр нэмэбэ. Арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилэн гаргадаг цехэй слесарь Ц. Т. Галданова, Л. Б. Балдагуева гэгшэд партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаһан байна.

Үнинэй коммунист М. Ч. Плесовская, В. Д. Базаров гэгшэд залуу хүдэлмэришэдтэ партида орохо зууршалга үгэхэдөө, тэдэнэр тухай һайн һайхан үгэнүүдые хэлэһэн байха юм. Залуу хүдэлмэришэд халаанай даабариие 110—120 процент дүүргэнэ. Цех дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ нэгэнтэ бэшэ илажа, «мэргэжэлээрээ эрхимлэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэжэ шадаа. Людмила Батоевна Балдагуевае суг хүдэлдэг нүхэдынь арадай депутадуудай Железнодорожно райсоводэй депутадаар һунгаһан байха юм.

Л. В. Хахаева фрезеровщицагой һурагшаар хүдэлхэеэ ерээ һэн. Саашадаа тэрэ авиационно техникум дүүргэжэ, мүноо инструментальна таһагай технологоор ажаллана. Лидия Викторовна уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм. 1984 онһоо хойшо тэрэ зохёохы бригада хүтэлбэрилнэ. Энэ хугасаа соо Л. В. Хахаева уралан нарижуулгын 15 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 5 мянган түхэриггэй экономическа ашаг олзо предприятиингаа экономикодо оруулаа. Мүн ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

1948 онһоо партиин гэшүүн, таһагай начальник Б. Н. Медведев, слесарь И. М. Замолин гэгшэд партида орохо зууршалга үгэхэдөө, Лидия Викторовнагай коммунистын нэрые дээрэ үргэн ябаха байһандань найдуулба.

Түрүү хүдэлмэришэн А. К. Савватеев, инженер А. М. Ефимов, цехэй начальнигай орлогшо И. И. Сайфутдинов гэгшэд мүн лэ партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаба.

Г. ВЛАДИМИРОВА.

Улаан-Үдын оньһожоруулагдамал шэлэй заводой ветерануудай дунда Рашид Ибрагимович Дашкиин нэрэ үнинэй хүндэтэй юм. Тэрэ олон жэлэй турша шэл үйлэдбэрилдэг цехтэ машинистээр хүдэлхэ зуураа, мэргэжэлээ табан хүргандаал шудалжа, үндэр үрэ дүнгүүдые түйлана. Съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, илагшадай нэгэн болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Р. И. Дашкин. В. ПЛУТТЫН фото.

СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Кабанскын районой загаһа олзоборилдог «Байгал» колхозой коллектив КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа сүм дүүргэһэн тухайгаа мэдүүлээ. Тиигэжэ колхозой загаһашад байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбэй ёһоор 800 центнерэй орондо 850 центнер һайн шанартай загаһа олзоборилжо, гүрэндэ тушааа.

Байгалай загаһашадай холбооной түрүүлэгшэ А. А. Никитин иигэжэ хөөрэнэ: — Энэ колхозой коллектив үнгэрэгшэ жэлэй түсэбтэ даабариие болзорһоонь урид дүүргэжэ, хэдэн мянган центнер загаһа тушааһан байха юм. Эндэхи Николай Урнышевай хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив 1985 оной дүрбэдэхи кварталай дүнгүүдээр Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, РСФСР-эй Загаһанай ажахын министерствын коллегиин, һалбариин профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын вымпелээр, мүнгэн шангаар урмашуулагдаһан байха юм.

Баргажанай районой «Байкалец», Кабанскын районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай коллективүүд загаһа олзоборилхо нэгэдэхи кварталай даабариие мүн лэ болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Загаһашад продукци гүрэндэ тушааха кварталай түсэбые 170 процент дүүргэжэ, түйлаһан амжалтаа партиин XXVII съездэ зорюулна.

И. БОЛДОГОЕВ.

ОЛОН ТҮМЭНЭЙ ГАБШАГАЙ …

КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ … жагсаһан ажалша олохон коллективүүд … үндэр амжалтануудаар тэмдэглэнэ. Соц… манлайда коммунистнууд дабшана. Шэн… эдэбхи үүсхэлээрээ тэдэнэр түрүү зэрг… хүртөө юм. Танай коллективүүд партийн… амжалтануудаар угтанаб!—гэһэн асуудал… корреспондентнүүд хэдэ хэдэн партийна … хүтэлбэрилэгшэдтэ хандаа юм.

ХАРЬКОВ. Телетайпай дэргэдэ партиин … секретарь К. Хирный:

— Хотың машина бүтээгшэд съездэ аж… жэ байнхай. Съездын нээгдэхэ үдэр алм… лаар, электрын элшэ хүсөөр хүдэлхэ гэж… хэй. Харин энээнэй тулада бүхы арга … Жэлэй эхинһээ хойшо шухала хэрэгтэй … дай хахадынь алмагдаа. Нөөсэнүүдэй гарга… гүйгөөр, түсэбтэ табан жэлэй даабарину… түлөө предприятинуудай коллективүүд эд… сэнэ. Эрдэм-техникын хүгжэлтэ дэбжэлтэд… тиин горкомой дэргэдэхи совет тэдэнэрэй… лан хүтэлдэг.

«Металл» гэһэн комплексно программа… хандуулнабди. Турбина, трактор бүтээлгын… гэһэн томо заводуудта тус программа ил… гаар бэелүүлэгдэнэ. Мэргэжэлтэдэй болон… тын хүсэлэл оролдолгонуудаар түмэр ал… гамтайгаар хэрэглэхэ талаар гайхамшагта…

Алмаха гээшэ продукциин шанарые … руулха, нөөсэ хүсэнүүдээ бүри ехэ ашаг… лэхэ гэһэн, удхатай гэжэ коммунистнууд … дээрээ зарим газарта тус асуудалай ханга… хэгдэжэ байһаниинь халагламаар. «Электрос… бүтээн гаргадаг томо турбогенераторнууд, … тельнүүдэй заводой хүсэтэй дизельнүүд… жээн һанаһанда хүрэдэггүй, Дурдагдаһан … партийна организацинууд энэ шэглэлээр … ажаладаг.

НОВОСИБИРСК. Геолого-минералогиин … Сибириин геологиин, геофизикын болон … эдэй эрдэм-шэнжэлгын институдай партбю… Р. Родин:

— Эдэ үдэрнүүдтэ манай коллектив … хүдэлжэ байнхай. Газар дээрэхи эгээл эртэ… ехээр абтамаар участогуудай картануудые … гын экспедицинүүдтэ үгөө һэмди. Ленэ … хүрэтэр мянгаад километр газар дайда … гууд олдонхой.

Һүүлэй жэлнүүдтэ академическэ болон … зургаануудтай хамта манай мэргэжэлтэд… гэнүүдэй ашаар эртэ урданай нефтиин … талмай нээгдээ юм. Байгша табан жэлэ… болотор хугасаада эдэ нөөсэнүүдые … научно-үйлэдбэриин программа зохёогдон… хүүгэй областиин болон Красноярска … шэнжэлэгшэдтэ эрдэм ухаанай үндэһөөр … нуудые бэлдэхэ талаар съездын урда абаһ… тудай коллектив болзорһоонь урид дүүр…

Партийна организаци шэнжэлгэнүүдэй … хиналта дороо абанхай. Эдэ участогуудта … мэргэжэлтэдые табиха хэрэгтэ онсо анхар… Партбюрогой зууршалгаар О. Краснов, А. … тович бусад залуу эрдэмтэд гол участогуу… шэдөөр томилогдоо юм. Тэдэнэрэй хүн … хүдэлмэринүүдэй автор, хүшэр хүндэ ра… дицинүүдтэ хабаадаһан. Сибириин газар … дые бэдэрхэ, шэнжэлхэ, түргэнөөр ашаглан… хүдэлмэри үргэдхэжэ байнхайбди.

КИШИНЕВ. Молдавиин Каменска райо… «Путь Ленина» комплексын цеховэ парторг… тарь В. Качеровская аппарадай дэргэдэ:

— Манай ажалшад урма баяртайнууд … хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа дүүрг… нүүрые сүүдхын 660 граммаар нэмэхэ … граммаар нэмээжэ шадаабди. Бригадна по… дэмнай, ажалай, эмхидхэл, журам һураггүй…

Малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэр… зорилгомнай болоно. Хүдэлмэрилэгшэдэй а… раар хандадаг байлгаһаа хамаг амжалта д… дэй ямар эрхэ байдалда хүдэлдэг байһани… Үйлэдбэри дээрэхи ажаһуудалай эрхэ байд… хан болотор хэлэхэ аргагүй байгаабди. Ти… хай, тэдэнэрэй ажалай болон ажаһуудалай … хангалтагүй анхарал табигдана гээд, тоосоо… паниин үедэ коммунистнууд захиргаанай, … зациин нэрээр шүүмжэлэл хэһэн байгаа. Би… хараада абажа, амаралтын таһалга, амбула… ба ажахын магазинуудые нээнхэйбди. Энэ… ажалай дүнгүүдтэ һайнаар нүлөөлнэ.

ТАШКЕНТ. Слесарь, «Компрессор» … ментальна цехэй партийна организаци … датенко иигэжэ хэлээ:

— Нэдондо жэлдэ манай заводто ажал… центһээ үлүүгээр дээшэлһэн байна. Энэ… легдаһанһаа 10 процентээр ехэ болоно. Х… тор заводой хүдэлмэридэ дутуу дундану… инструментальна цехэйхид, баһал зэмэтэй … мэриин газарнуудта ажал хангалтагүйге… байгаа бшуу. Тиимэһээ партийна суглаан … нууд, слесарьнууд М. Политаев, Н. Шуле… Э. Бахрамов гэгшэд хоёр хоёроороо мүр… юм. Дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэдэй хүн … һурагшые даажа абаад, халаанай хоёр … ёһотой гэжэ хэлсэһэн юм. Имагтал ком… харуулха зэргэтэй гэжэ нэгэн дуугаар ши…

Һайн һайхан үүсхэл хододоо дэмжэгдэ… һүүлээр хэдэн үдэрэй үнгэрхэдэ, үнинэй … дэлмэришэдэй олонхинь партбюродо хан… рагшадта даалгахыень гүйгаа һэн. Тиигэжэ … гараабди.

Эрдэм-техникын дэбжэлтэдэ—үргэн харгы

ЭРИД ХУБИЛАЛТА ХЭРЭГТЭЙ

— ЯАШАҺАН янден талхан огшаб даа. Хүсэд боложо үрдөөгүй аад, булта барисалдашаба! — гэжэ гэрэй эзэн эхэнэрэй урмаа хухаран дуугархые хэмнайшье яһала дуулаһан байха.

Өөһэдөөшье бага зэргэ эдеэ хээд туршахадаа, магазинһаа абтаһан бэлэн талханай шанаргүйень мэдэхэ болоһон байхабди. Эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдадаг ямаршье магазинда ороод харахада, макароной зүйлнүүдэй ассортимент баян бэшэ гэжэ мэдэхээр. Ехэнхидээ хүхэ боро үнгэтэй 55 мүнгэтэ вермишель байгаал һаа хүроо. Хаа-яа аржагар шара лапша, рожки хараа һаа, хүхилдэн абаадхидаг байна ха юмбибди.

Арад зоной ажаһуудалай алишье талаараа һайжаржа байһан энэ сагта юундэ эгээлэй макарон шанар һайнтайгаар гаргажа шадахаа болоо юм? гэһэн асуудалда абтан, Комушка шадархи макароной фабрика ошожо, хүдэлмэришэдтэйнь, мэргэжэлтэдтэйнь хөөрэлдэхэдэ, яһала олон юумэн элирбэ.

Тон түрүүлэн саарһа дансануудтайнь танилсахада, тиимэшье муу бэшэ хэбэртэй. Табан жэлэйнгээ түсэб бүхыдэнь дүүргэжэ шадаагүйшье һаа, энэ продукци худалдаха үнгэрэгшэ жэлэй түсэб 100 процент дүүргэгдэһэн байна. Гэбэшье товарна продукци гаргаха түсэб 97,8 процент дүүргэгдээ. Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ, түсэбэй ёһоор, 12 миллион 562 мянган түхэригэй товарна продукци гаргаха һаа, үнэн дээрээ 12 миллион 513 мянган түхэригтэ болоо. 49 мянган түхэригөөр түсэб дүүргэгдэбэгүй бшуу. Үнгэрэгшэ жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ абажа хараха болоо һаа, вермишель гаргаха түсэб — 119,2, макарон — 100,2, лапша — 98,5, рожки — 95,0 процентдэ хүргэгдөө.

Эдэ бүгэдэ ямар оршон байдалда бүтээгдэнэб гэжэ хаража үзэе. 1969 онһоо хүдэлгэгдэжэ эхилһэн энэ фабрика техническэ хангалтынгаа талаар тон бирагүй гэжэ хэлэлтэй. Тэрэ гэһээр арба гаран директор һэлгээ. Гадна инженерно-техническэ мэргэжэлтэд, тэрэ тоодо ахамад инженерынь, директорынь мэнэ болоод лэ һэлгэгдэжэ байдаг. Ушар тиимэһээ холын харaа болголтой, үргэн дэлисэтэй хубилалтануудай эндэ болодоггүйнь гайхалтай бэшэ. Үнэниинь хэлэхэдэ, һайн ажал олоол һаа, гэдэргээ харангүй ябашадаг байна. Эндэ хоёр лэ гол шалтагаан фабрикын ажалда тойбо татана. Нэгэдэхеэр, гэр байрын дутагдадаг ушар, хоёрдохёор, салин түлбэриинь бирагүй бага хэмжээн. Энэл хоёр шалтагаанһаа боложо, ганса 1985 оной хугасаа соо фабрикын 94 хүдэлмэришэдэй 68,8 процентнь ондоо ажалда ороһон байна.

Фабрикын хүдэлжэ эхилһэн сагһаа хойшо 1976 он болотор нэгэшье хүдэлмэришэн гэр байра абаагүй. Харин тэрээнһээ хойшо оройдоол 2 хүн бага бүлэтэй айлнуудай байха гэртэ байра абаа. Сохьяновтэй, Бабушкинай нэрэмжэтэ үйлсэнүүдтэ оршодог модон гэрнүүдтэ нэгэ-нэгэ байра 2 хүдэлмэришэн абаһан байна. Хангалгын цехэй начальник зургаадахи жэлээ эндэ хүдэлжэ байгаашье һаа, Пироговой нэрамжатэ үйлсэдэ байдаг хилээмэнэй комбинадай хамтын байрада байдаг юм. Гагнууршанай ба электригэй тушаалда хүн олдоногүй. Ерээд түхэригэй салин дээрэ хүдэлхэ дуратай хүн үгы. Хоёрдохёор, томоотой, бэрхэ мэргэжэлтэн олдоходоо, хүүгэдэй саадта һуури оложо үгэхэ тухай эрилтэ табина. Фабрикын хүтэлбэрилэгшэдэй саадта һуури оложо үгэхыень гүйһан мэдүүлгэ хахад жэл болоод бэелүүлэгдэнэ бшуу. Алтан гартай, журам һайнтай мэргэжэлтэндэ хахад жэл хүлеэжэ байха арга үгы дээрэһээ тэдэнэр ондоо тээшээ ябашана бшуу.

Мүн лэ заха газарта түбхинэһэй энэ фабрикада хүн бэлээр орэхэ үгэдэггүй: холо ха юм. Түхэрээн сүүдхэ соо гурбан халаанда хүдэлдэг фабрикын хүдэлмэришэдые ажалдань асарха, абаашаха автобус үгы. Ехэнхидээ эхэнэрнүүдһээ бүридэһэн энэ коллективэй хүдэлмэришэдтэ һүниин халаандо хүдэлхэеэ абаар холоһоо ябагаар орэхэдэнь түбэгтэй.

Хахад һара тухай саг соо хүдэлжэ байһан фабрикын шэнэ директор Д. А. Козловтой цех соогуурнь ябажа, ажал хэрэгүүдтэйнь танилсабабди. Энэ залуу директор холын хараа түсэбүүдтэй, эндэ бии байгаа дутагдалнуудые усадхахын хойноһоо хамсыгаа шуун орoo гэжэ тобшолмоор.

— Манай фабрикын техникэ, хүдэлгэгдэжэ байһан түхеэрэлгэнүүд, автомадууд хуушаранхай. Шэнэ техникэ, түрүү дүй дүршэл хэрэглэхын тула ажал хэрэгээ тон һайнаар шудалха шухала. Инженерно-техническэ албанайхиднай баһал шэнэ зон. Ахамад инженернай Зүүн-Сибириин технологическа институдта заочноор һуралсадаг юм, мүноо сессидээ. Февраль һара соо хүршэ Эрхүү хотын фабрика ошожо, дүй дүршэлтэйнь танилсажа ерэхэбди. Тэндэхи макароной фабрика ажалаа һайнаар эмхидхэдэгээрээ суутай юм, —гэжэ директор хөөрэнэ.

Фабрикын продукци макарон гаргахада хэрэглэгдэхэ гурилаар хэгдэхэ аад, хилээмэ баридаг талхаар хэгдэнэ. Тиимэһээ аржагар шара амтан макароной орондо хүхэ-боро үнгэтэй, шанахада монсогойршодог продукци гаргана ха юм. Фабрикада макароной гурил оройдоол 26 процент үгтэнэ. Фабрикые гурилаар хангадаг Хилээмэнэй продуктнуудай управлени энээн тухай һаналаа табихаар болоо гэжэ һанагдана. Эдеэ хоолой промышленностиин министерствын орондо шэнээр байгуулагдаһан хилээмэ баридаг промышленностиин управлени энэ хэрэгые зүбөөр эмхидхэжэ, хинан шалгажа байха аабза гэжэ фабрикын бүхы хүдэлмэришэд, хүтэлбэрилэгшэд найдана. Тиигэжэ макароной талханай технологёор, продукцияа үйлэдбэрилдэг болоо һаа, энэ фабрикынхидай гаргаһан эдеэ хоолой зүйл шанараараа эрид дээшэлхэ байна.

— Хэрбээ оронноймнай томо хотонуудай түрүү фабрикануудта хэрэглэгдэдэг мүнөөнэй автомат системэнүүдые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлээ гээшэ һаамнай, хилээмэ баридаг гурил энэ технологидо таарахагүй. Тэрээнһээ байха мүноо энэ юрын түхеэрэлгэнүүдээрээ гурилай шанар муутай дээрэһээ стандартна продукци гаргажа шаданагүй ха юмбибди, — гэжэ фабрикын инженер-лаборант С. И. Нимаева хэлэнэ. Тэрэ үнгэрэгшэ зун Москвагай эдеэ хоолой промышленностиин технологическа институт дүүргэжэ ерэһэн залуу мэргэжэлтэ юм.

Гурил һагшан зөөдэг ПБ-1,5 түхэлэй лини дүтэ шадарай хотонуудта үни үгы болонхой. Энэ бүтээсэ багатай түхеэрэлгэ мүнөөнэй хүсэтэй автомадуудаар хаа хаана һэлгэгдэжэ байнхай. ЛПЛ-2М түхэлэй гурбан пресс хоёр жэлэй саана тодхогдоһон байна. Теэд тэдэньшье мүнөөнэй эрилтэдэ хүрэхэгүй, алишье талаараа хуушаржа, хойшоо гарашаһан байгаа бшуу.

Хүнды сүнды, утанууд макаронуудые таһа отолон, саарһан мэшээгүүд соо хэжэ ябталдаг газарта бар хүсөөрөө хүдэлһэн зандаа. Уфа, Новосибирск хотонуудта үни хада автомат системэнүүд эдэ операцинуудта хүдэлгэгдэдэг болоһон, 4 хүдэлмэришэнэй орондо автомадай хажууда ганса хүн ажаллана ха юм.

Макароной элдэб янзын продуктнуудые хэблэн гаргадаг эгээлэй матрицанууд жэлдээ 50 хэһэгһээ бага бэшэ хэрэгтэй болодог. Нэгэ матрица техническэ эрилтын ёһоор 6 һара хэрэглэгдээд, элдүүриһээ гараха ёһотой юм. Харин эндэ 1979, 1983, 1984 онуудай тэмдэгтэй матрицанууд үшөөл хэрэглэгдэжэ байһаар. Тиимэһээ лапша, рожки, макарон болоод бэшэшье зүйлнүүдэй түхэлөөрөө гажаһан, годиһон байгаа һаань, балай гайхалтагүй.

Энэ тэрэ узел, детальнуудта захил хэхэдэ, адагынь хоёр жэл болоод ерэдэг байна бшуу. Үгышье һаа, оройдоо ерэншьегүй байха. Харин фабрикаяа мүнөө жэлһээ, мүнөөдэрһөө һайнаар хүдэлгэжэ эхилхэ гээшэ—сагай эрилтэ. Хүнэй ама хараад һуунгүй, чековэ книжкээ үбэртэлөөд, нэгэ мүһэн түрүү дүршэл, түрүү технологи шудалжа ерэхэ зорилготой зэһэһэн залуу директортэ амжалта хүсэмөөр. Энэ асуудал мүноо нүхэр Козлов хүн зоноороо зүбшэн хэлсэжэ байна.

Р-Ц. ЛХАМАЕВ.

Гэхэтэй хамта мүнөөнэй барилгын эршэ тиимэшье урагшатай бэшэ. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин түсэб дүүргэгдэнэгүй. Илангаяа байрын һанаагаа зобонгүй байхын аргагүй. Арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада энээнииe барижа түгэсхэхэ гээшэ бэрхэтэй, тон харюусалгатай зорилго болоно. Бүхы хүдэлмэреэ үндэГэбэшье хүдэлмэриинь шанар ехэ муу. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ онол аргануудай нэгэн хүдэлмэриин шанар һайжаруулга болоно гээд партимнай заана. Тиимэбүхы дутуу дунданууд нилээд һаалта хэхэ байна,— гээд барилгын ахамад инженер Ю. Т. Скрягин мэдүүлбэ.

БҮХЫ ШАДАЛААРАА ОРОЛДОХОБДИ

гэрнүүдые, соёлой объектнүүдые бодхоохо түсэб бэелүүлэгдэнэгүй. Энээнэй гол шалтагаанууд гэхэдэ, эндэ барилга дээрэ һэльбэн шэнэлэлгын хүдэлмэри 1984 оной хабарһаа эхилэнхэй юм. Тиихэдэ барилгын материалнууд саг үргэлжэ дуталдана. Гэртэ дулаа оруулха соргонууд болон бусадшье түхеэрэлгэнүүд, түмэр хэрэгсэлнүүд, түмэр-бетон гэхэ мэтэ болзор соогоо асаргадanагүй. Энээнһээ боложо ехэ саг гээгдэнэ. Баһа барилгашад дуталдадаг даа.

Эдэ бүгэдые хараада абажа, Гол шэглэлнүүдэй проектын эдэ мүрнүүдые уншаад байхадаа, энэ барилгын түлөө һөөрнь хубилгажа, бии байгаа дутуу дундануудые дары усадхахые оролдожо байнабди. Эндэ коммунистнууд лэ өөрынгөө шиидхэхы үгэ хэлэхэ ёһотой. Тэдэнэр лэ өөһэдынгөө харюусалга мэдэржэ, бусадые дахуулха уялгатай ха юм.

Үшөө нэгэ шалтагаанудай тоодо транспортын хүдэлмэри тоологдоно. Хэрэгтэй автомашина саг болзор соогоо үгтэнэгүй. Диспетчерскэ албан муугаар хүдэлнэ. Эндэ бригадна подрядай гурим муугаар хэрэглэгдэнэ. А. Д. Вахрушевай ударидадаг гурбадахи участогай коллектив энэ гуримда орожо, яһала һайн үрэ дүнгүүдые туйладаг болонхой. һээ энэ асуудалда анхарал хандуулха, бии байгаа арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэглэхые оролдохо шухала.

— Манай барилгын управлениин урда табигдаһан энэ асари ехэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ мнай туһалха онол арга гэхэдэ социалис мүрысөөн болоно. Тэдэниие саашадань нарижуулан һайжаруулха ёһотойбди. Минии һанахада, хүдэлмэришэдые эдэбхижүүлхэ, тэдэниие урмашуулха хэрэг һайнаар эмхидхэгдээгүй байна. Тиихэдэ ажалай эмхидхэл һула. Элдэб түхеэрэлгэ, оньһон техникэ буулгаха, хэдагалха талмайнууд үгы. Эдэ

Гол шэглэлнүүдэй проект соо «Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй районуудта кадрнуудые тогтоон байлгахын тула эндэхи районуудай хүн зоной һуудал байдалые хэмһээ хурдан түргөөр хүгжөөхэ» гээд бэшээтэй. Энэ ехэ зүб асуудал. 1986 ондо хоёрдохи ээлжээнэй нэгэдэхи блок ашаглалгада үгэхын тула элдэб хүдэлмэри хэхэ гурбан мянга гаран хүн хэрэгтэй болохо. Тиимэһээ гэр байра барилгые, соёлой, худалдаа наймаанай, хүнэй хэрэглэмжэ хангалгын объектнүүдые барилгые түргэдхэхэ гээшэ яаха аргагүй шухала болонхой. Эгээл багаар гэхэдэ, 25 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра барижа тушааха ёһотойбди. Тээд эдэ барилгануудтамнай оройдоол 1,4 миллион түхэриг һомологдонхой. Энэ тон бага. Манай барилгашад өөһэдынгөө хүсөөр 5—6 миллион түхэриг ашаглажа шадаха аргатай.

З. СУСЛОВА,
парткомой секретариин орлогшо.

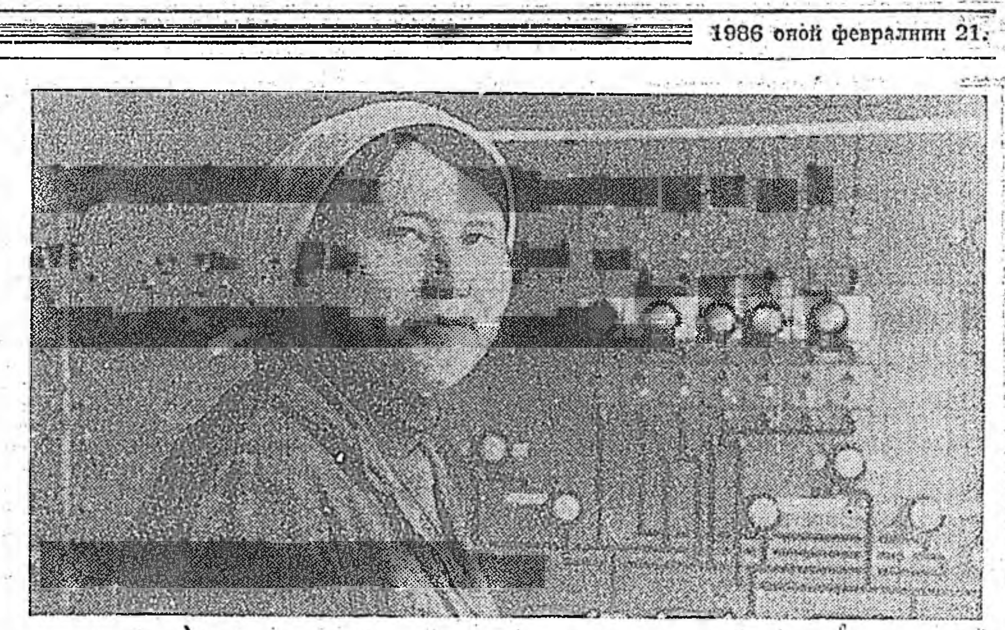

Заудинскын хилээмэнэй продуктнуудай комбинадай үйлэдбэриин участок бүхэндэ КПСС-эй XXVII съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөөн үргэноор дэлгэрэнхэй. Элеваторай оператор Татьяна Кузьмина үдэр бүри ехэ бүтээсэтэйгээр хүдэлнэ (зураг харагты).
П. БУРМАКИНАЙ фото.

ФЕРМЫН ДЭРГЭДЭХИ КЛУБ

Хурамхаанай районой Дэрээнэй совхозой Гааргын-Адагай һү һаалиин фермэдэ олон залуушуул хүдэлдэг юм. Тэдэнэй ажалай эрхэ байдалые һайжаруулха, сүлөө сагаа ашатай туһатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэ ажахын захиргаан, партийна, профсоюзай болон комсомолой организацинууд нилээд анхаралаа хандуулна.

Һаяхан энэ фермын дэргэдэ хүдөөгэй шэнэ клуб нээгдэбэ. Тэрэнэй хүдэлмэриие «эдэбхи үүсхэл ехэтэй, ажалша бэрхэ хүн» гэжэ нютаг нугадаа суурхаһан Даба Цынгеевич Будаев эрхилдэг юм. Мүнөө тэрэ соёлойнгоо гуламтые шэмэглэхэ, мебелеэр, хүгжэмэй инструментнүүдээр, бусад хэрэгсэлнүүдээр хангахын тула үсэд нэтэрүүгээр хүдэлжэ байнхай. Тэрэнэй ажалда нютагай залуушуул ехэ туһа хүргэнэ.

Аха нүхэдэйнгөө ажал хүнгэлхэ хэрэгтэ Аллын дунда һургуулиин һурагшад эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэдэнэр нийтын малай үбэлжэлгын үедэ холын фермэ, гүүртэнүүдтэ ошожо, багахан концертнүүдые табихаһаа гадна, малшадай ажалдань хамһалсажа, тэдэниие ехэтэ баясуулна.

М. БАДМАЕВ,
Аллын дунда һургуулиин багша.

АЖАЛШАД ЗҮБШЭНЭ, ДУРАДХАНА, ШҮҮМЖЭЛНЭ

ТҮҮХЭТЭ СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ...

БЭШЭГҮҮДЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

1985 оной СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гүрэнэй түсэбые, арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө, КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөн арадай ажахын һалбаринуудые хүгжөөлгэдэ, тэрэнэй материально-техническэ баазые бэхижүүлгэдэ ехэ нүлөө үзүүлээ. КПСС-эй апрелиин (1985 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадхаха, үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ, ажалай журам шангадхаха хэрэгтэ ажалшад ехэ оролдолго гаргаа. Агропромой хүдэлмэрилэгшэд СССР-эй Эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн хубитаяа оруулһан байна. Үзэл сурталай хүдэлмэриие дээшэлүүлхэ, ажалай болон амаралтын эрхэ байдал һайжаруулха, арадай гэгээрэл ба соёл саашадань хүгжөөхэ хүдэлмэриие эдэбхитэйгээр ябуулжа байдаг арадай интеллигенциин шэн габьяата ажалай үрэ дүн бидэниие баясуулна. Мүрысөөнэй эршэ дэлисые улам үргэдхэхэ, эршэдхэхэ хэрэгтэ партийна организацинууд, коммунист бүхэн ехэ эдэбхи үүсхэл гаргана, горитой нүлөө үзүүлнэ гэжэ областной партийна XXXIII конференци дээрэшье мүн лэ тэмдэглэгдээ һэн.

Һүүлэй жэлнүүдтэ ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин журам шангадхаха, архидалгатай эрид тэмсэхэ хэрэгые эдэбхижүүлхэ асуудалнуудта тон ехэ анхарал хандуулагдана. Энээн тухай манай редакцида нилээд олон бэшэгүүд ороһон байна, КПСС-эй түүхэтэ документнүүдэй проектнүүд соошье сэхэ хэлээтэй бшуу. «Хүнэй бэлиг шадабариин, хүнүүдэй доторой арга боломжонуудай, үндэр эмхидхэл, журам ба гурим хангалгын, бодото дээрээ дундаршагүй, гол шухала ноосые гүйсэд дүүрэнээр нэн түрүүн хэрэглэдэг болохо ушаргай» гэжэ 1986—1990 онуудта болон 2000 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй проект дотор тэмдэглэгдэнхэй. «Хүн бүхэнэй оролдолгоһоо хамтын үрэ дүн туйлагдана», —гэжэ Улаан-Үдын «Березка» ательегэй түрүү оёдолшон, КПСС-эй XXVII съездын делегадаар һунгагдаһан Л. В. Зангеева интервью соогоо манай корреспондентдэ хөөрөө һэн. «Бууриһан солоёо бусаахаар гү» гэһэн статьягай үндэһөөр ажалша хүнэй бэелүүлхэ үүргэ, тэрэнэй харюусалгата уялга тухай Хориин районой Анаагай совхозой ахалагша хонишон Д. Доржиевай бэшэһэн материал соо хэлэгдэнэ.

Демократиие үргэдхэлгэ, коммунист бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ талаар КПСС-эй Уставай проектдэ дурадхагдаһан хубилалтанууд болохоёо байһан түүхэтэ съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэнь. Тиихэдэ оронойнмай ерээдүйн Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд, партиин шэнээр найруулагдаһан Программа мүн лэ энэ съезд дээрэ баталагдан абтаха.

1986 он Эб найрамдалай жэл гэжэ соносхогдонхой. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой Мэдүүлгые, «Юманите» газетын асуудалнуудта үгэһэн харюунуудые Совет оронои ажалшад халуунаар дэмжэн, замбуулинда гаргагдаха буу зэбсэгүүдые зохёон бүтээлгые болюулха, XXI зуун жэлые ядерна буу зэбсэггүйгөөр угтаха гэһэн дурадхалнуудые һайшаан, эрхим ажалаараа харюусажа байнад. Хүдэлмэришэд, колхоз, совхозуудай ажалшад, мэргэжэлтэд, дайнай болон ажалай ветерануд, Эхэ-геройнууд Совет оронoй хүтэлбэрилэгшын Мэдүүлгэ хадаа олон гүрэнүүдэй бэелүүлхэ үүргые, шата шатые тодорхойлһон Эб найрамдалай программа, хүүгэдэй ерээдүйе хангаха тон гүнзэгы удха шанартай документ гэжэ сэгнэнэ. Тиигэжэ, республика соомнай хаа хаанагүй эб найрамдалай митингнүүд үнгэргэгдэнэ, ажалшад энэ Мэдүүлгые һайшаан дэмжэжэ байһанаа батадхана.

Оёдолой үйлэдбэриин «Бурятшвейбыт» нэгэдэлдэ, Улаан-Үдын шэлэй заводой цехүүдтэ, Кировэй нэрэмжэтэ заводто үнгэргэгдэһэн митингнүүд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой Мэдүүлгые дэмжэһэн, эб найрамдалые хамгаалха хэрэгтэ хүн бүхэнэй хубитые оруулха тухай тусхай шиидхэбэринүүдые баталан абаһан байна. Тиихэдэ Мухар-Шэбэрэй районой «Искра» колхозой Новостройкын фермын һаалишан Н. Козлова, Яруунын районой Нарһатын совхозой дайнай ба ажалай ветеран Д. Цыбиков гол шухала энэ документые бүримүһэн һайшаан дэмжэжэ байһан тухайгаа бэшэгүүд соогоо мэдүүлээ.

КПСС-эй октябриин (1985 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, оронoй социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха гэһэн хараа шугамые баримталан, партиин түүхэтэ съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха зорилготойгоор 1986 ондо бэелүүлхэ социалис уялгануудаа ажалша коллективүүд элирхэйлээд, зохёохы эршэ дэлисэтэйгээр хүдэлнэ. Тиимэһээ саашадаа 1986 оной болон арбан хоёрдохи табан жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсээ элсүүлэн ажаллаха зэргэтэйбди.

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

АЖАБАЙДАЛАЙ ГҮН СОО

Дондок Дашеевичэй һургуулидаа хэхэ бүтээхэ хэрэгүүдынь, шиидхэхэ асуудалнуудынь барагдаха бэшэ даа. Оройшог лэ болоһон хойно гэртээ хүрэжэ ерэхэ. Тиигэбэшье аажам һууха, амарха сагынь олдоодхихогүй. Гэртээ юу хэхэнь баһал үнинһөө толгойдонь хадуугаатай байдаг гэбэл, үлүүсэ магтаһан зүйл бэшэ. Районой «Саяан» газетэдэ, мүн «Буряад үнэндэ» толилуулхаар һанаашалһан материалнуудаа бэлдэжэ эхилхэ хэрэгтэй. Юрэнхы дунда һургуулинуудта, техническэ мэргэжэлэй училищинуудта шэнэ реформо нэбтэрүүлгын асуудалаар һанамжаяа, энэ талаар бэелүүлэгдэжэ эхилһэн хэмжээ ябуулганууд тухай бэшэхыень редакцинууд тэрээндэ хандаһан байгаа хаш.

Шэнэ реформын эрилтын ёһоор һуралсал-хүмүүжүүлгын шанарые һайжаруулхын тула ямар хэмжээнүүдые абалтайб гэһэн бодолнууд бэшэгэйнь дэбтэр соо тэмдэглэгдэжэл байдаг юм. Энэ асуудалаар багшанартаяа һанал бодолоо хубаалдаһанайл һүүлдэ тодорхой зорилго хараалдаг. Гэбэшье байдалһаа уламжалан, заһабари, нэмэлтэ оруулха ушар болодог аааб даа. Ургажа ябаһан эдир үетэндэ алибаа эрдэмэй үндэһэ һуурииe гүнзэгыгөөр ойлгуулха, ажалда ёһотоор дүршүүлхэ гэхэ мэтын шухала асуудалнуудта анхаралаа хандуулхые оролдонобди гэжэ Дондок Дашеевич намда хөөрөө һэн.

Дондок Дашеевич Лыгденов мүнөө Монгойн дунда һургуулиин директорээр хүдэлнэ. Багшанарай коллектив, 200 гаран һурагшад, һуралсал-хүмүүжүүлгын үдэр бүриин хүдэлмэри, һургуулиин нийтын ажабайдал — эдэ бүгэдэ директорэй бэеэрээ харюусаха хэрэгүүд, имагтал өөрынь хабаадалгатайгаар шиидхэгдэхэ асуудалнууд. Хэды тиимэ байбашье һаа, директор нютагайнгаа, ажахынгаа нийтын ажабайдалда тон эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг хүн. Туранай совхозой отделениин партийна организациин секретарь, хүндэтэй лектор, пропагандист, залуу үетэниие хүмүүжүүлэгшэ, эдэбхитэй хүдөө бэшэгшэ. Эдэ нийтын, партийна даабаринууд зүн дэгээн бүтэшэхэ бэшэл. Саг, оролдолго, эрмэлзэл хэрэгтэй бшуу.

Туранай совхозой малшад Дондок Дашеевичые аяар холо ябахадань, абаһаар таняад… хидаг юм. Эдэнэртэ ерэхэ сагаа тэрэ нэгэтэшье алдаагүй юм. Графигаар тодорхойлогдоһон үдэртөө заатагүй малшадай айлшан болодог шуу. Хөөрэлдөө үнгэргэхынгөө (лекци уншахынгаа) урда тээ байра байдалыень, газаахи досоохиень харадаг, ажагладаг заншалтай юм. Тиигэһэн лэ хойноо лаб һуужа, хөөрөөгөө эхилхэ.

Нэгэтэ КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1985 он) Пленумэй материалнуудаар совхозой клуб соо лекци уншаһыень мартагшагүйб. Хүнүүдэй олоороо эндэ ерэһэн гээшэ. Залуушуул олон байгаа һэн. Тэрээнһээ хойшо уншаһан лекци, үнгэргэһэн хөөрэлдөөн олон аааб даа. Партиин съездын документнүүдэй проектнүүд, КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан социалис мүрысөөнэй ябасын асуудалнууд, областной партийна конференциин материалнууд, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр М. С. Горбачевой хэһэн Мэдүүлгэ, тэрэнэй ойлгууламжын хүдэлмэриин гол удхань болодог гээшэ.

Һурагшадай түрэлхидтэй нягта холбоо байгуулха, тэдэнэртэй хүдэлмэри таһалгаряагүй ябуулжа байха гээшэ директор Лыгденовэй анхаралаа баһал ехээр хандуулха хэрэгынь болоно. «Үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ түрэлхидэй дүүргэдэг үүргэ тухай» асуудал зүбшэн хэлсэһэн түрэлхидэй хамтын суглаан тээмэндэ үнгэргэгдөө һэн. Дондок Дашеевич өөрөө тэндэ элидхэл хээ.

Нүхэр Лыгденовэй нийтын ажал ябуулгын үшөө нэгэ шухала зүйл тухай тоготолтой. Тэрэ түрэлхи буряад хэлэ хүгжөөхэ асуудал шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Өөрөө буряад хэлэ ба литература заадаг багша. Хойто-Голой, Монгой нютаг зоной аман үгын зохёолые, нютаг хэлые шэнжэлдэг, энэ талаар һонирхолтой зүйлнүүдые бэшэжэ, суглуулжа абадаг юм. Нютагайнгаа залуушуулые суглуулаад, буряадай аман зохёолой дээжэ «Гэсэр» тухай тэдээндэ хөөрэһэниинь ехэ һонирхолтой байгаа бэлэй.

«Знание» бүлгэмэй Туранай совхозой эхин эмхи арбан лектортэй юм. Һургуулиин багшанар, ажахын мэргэжэлтэд тэрэ эмхиин гэшүүд. Тус эмхиин хүдэлмэриие хүтэлбэрилгэ мүн лэ Дондок Дашеевич[illegible]тэ даалгагданхай. Тэдэнэртэ туһалха, заабари үгэхэ ушар гарадаг. Залуу наһандаа ябахадань, Орлигой дунда һургуулиин директорээр һая томилогдоод, лектор даабаритай болоод ябахадань, аха нүхэдынь ямараар туһалагша һэм. Олоной үмэнэ гараад, үгэ хэлэжэ һураха гээшэ баһа нэгэ орёо мэргэжэл ха юм даа. Залуу лекторэй түрүүшын «алхамууд» мүнөө Дондок Дашеевичтэ мартагдашагүй. Тэрэ гэһээр гуша гаран жэл үнгэршөө. Шэнэ туһа хүргэхэ лекторнүүдые, пропагандистнарые һургаха, тэдэнэртэ туһа хүргэхэ гээшэ минии уялга гэһэн гүн мэдэрэл багшын сэдьхэлдэ бүхөөр хадуугданхай.

РСФСР-эй «Знание» бүлгэмэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан, «РСФСР-эй арадай гэгээрэлэй отличник» гэһэн тэмдэгтэ хүртэһэн Буряадай АССР-эй һургуулинуудай габьяата багша Дондок Дашеевич Лыгденовэй эдэбхитэй хүдэлмэриие магтан дурдаха хүнүүд манай эндэ олон. Тэдэнэй нэгэн би өөрынгөө һанамжа ябаһан бодолой зарим тэдыень тэмдэглэхэ гэһэн хүсэлэнгөө бэелүүлхые оролдобоб.

...Һургуулиин урдахана оршодог багашаг байшан гэрэй сонхонууд үдэшэ орой болотор яларжал байха. Уншаха, хэрэглэхэ юумэнүүдынь стол дээрэнь ябталаатай. Ном һудар, газетэ, журналнууд, туһаламжа болохо зүйлнүүд Лыгденов багшында дүүрэн даа. Үшөө тиихэдэ элдэб янзын тоһон шэрын үнэр анхилха. Шэмэглэл, зураглаһан гоёолто хэдэг, плакат, лозунг бэшэдэг бэлигтэй хүн эдэ зүйлнүүдһээ яагаад хахасаба гээшэб.

Б. БИРБАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Д. Лыгденов.

Түнхэнэй район.

…жаргалтай ябаҺ хүсэнэб.

Е. МИХАЛЕВА.

…нэй район.

Һайн хүнүүд тухай

…ЬХЭЛЭЙНЬ УЛЬҺАН ЭГНЭСЭТЭЙ

…нэрэй сагаан халаад үмдэнхэй, стетоскоп шэхэндээ …урдаа һууһан хүнэйнгөө нюдэ руу сэхэ хараад …эн хөөрэлдэжэ байхадань гү, али бишыхан сүүмхэеэ …манай гэр худар орохоёо шэглэн ябахыеньшье оло …һан байхаб. Тэрэнэй урин миһэрэл аали номгон …анхарал түгэс хараса сэдьхэлыем номгоруулан жэг…эги болодог: иимэл доторой татасатай, иимэл шэ…рэтэй хүн ха юм. Танилсагты — манай Улаан-Үдэ …Октябрьска районой 15-дахи участогай врач Зинаида …Сымболова гээшэл!

…

…ниинь ута наһа, удаан жаргал хүсэнэб.

Ф. ЕРТАХАЕВА,
пенсионер.

…-Үдэ хото.

БАЙГША ОНОЙ

БАЙГША ОНОЙ үбэлжэлгын үедэ малшадые һайнаар хангажа, тэдэнэй ажал хүдэлмэридэ бодото туһаламжа үзүүлхэ тухай манай районой арадай депутадуудай Никольско сельскэ, Захааминай районой Санагын сомоной Советүүдэй хангалгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй гаргаһан үүсхэлнүүдые Хушуун-Үзүүрэйхид һайшаан дэмжэһэн юм. Тиигэжэ тэдэнэр тодорхой түсэбүүдые таоижа, малшадай отогуудаар ябажа эхилһэн байна.

ТҮСЭБЭЙ ЁҺООР ЯБУУЛХА

Һаяхан хүдөөгэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэ Э. А. Гречина, соёлой байшангай түлөөлэгшэд С. Д. Очиров, С. Ф. Широков, районой хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэнүүдые хангалгын комбинадай тушаан абалгын пунктын хүдэлмэрилэгшэ Ц. Б. Цыренова, нютагай Советэй депутат, фельдшер Д. Ц. Цыренова, Октябрьска сельпогой автомагазинай наймаалагша Н. И. Симухина гэгшэд «Знамя Ленина» колхозой хоёр отделениин хонишодто хүрэжэ ерээ. Тэдэнэртэй хамта ажахын парткомой секретарь О. А. Кононов, профкомой түрүүлэгшэ Б. Д. Гончиков гэгшэд ябалсажа, хонишодой гүйлтэ, дурадхалнуудые бэшэжэ абаа юм. Малшадай оруулһан дурадхалнуудаар зохихо хэмжээнүүд абтана.

Иигэжэ малшадые комплексноор хангалгын бригаданууд уридшалан табигдаһан графигай ёһоор саг үргэлжэ холо, ойрын фермэнүүд, гүүртэнүүд болон хонишодой байрануудаар ябажа байна.

В. ХУДАЕВ.
Мухар-Шэбэрэй район.

БРИГАДИР

1972 ондо нютагайнгаа дунда һургуули дүүргэһэн Баян Жамьянов Хэжэнгын совхозой механизатор боложо, ажалайнгаа намтарые эхилһэн юм. Түрүүшын үдэрнүүдһээ ажалдаа нарин нягта, суг хүдэлдэг нүхэдтэеэ үгэеэ һайнаар ойлголсодог болоһон залуу механизатор удангүй тракторно-таряан ажалай бригадын бригадирай тушаалда дэбжүүлэгдэһэн, партиин гэшүүндэ абтаһан байна.

Хэжэнгын талын хүнгэн хүрьһэтэй газар дээрэһээ ороонхото ургамалнуудай баян ургаса абаха гээшэ бэлэн бэшэ хэрэг даа. Тиигэбэшье Баян Жамьяновай толгоилдог бригада таряашадай дүршэлдэ түшэглэн, хабар, намарайнгаа хүдэлмэриые таарамжатай сагтань үнгэргэжэ, ямаршье уларилтай жэлдэ тогтууритай үндэр ургаса абадаг болоһон юм. Үнгэрһэн жэлдэ хамтын подрядта ороһон тус бригадын коллектив даалгагдаһан таряалангайнгаа гектар бүриһөө дунда зэргээр 15,3 центнер ургаса хуряажа, түсэбөө, абаһан социалис уялгануудаа холо үлүүлээ һэн.

— Бригадна подрядай булюу, һайн талань юуб гэхэдэ, хүн бүхэмнай харюусалгаяа мэдэрхэһээ гадна, бэе бэедээ али болохоор туһалдаг, эрилтэ ехээр табидаг болоо,— гэжэ Баян Жамьянов мүнөө хөөрэдэг.

Үндэр бүтээсэтэй ажалаараа нютаг нугадаа суурхаһан залуу коммунист Баян Жамьянов һалхан боложо үнгэрһэн областной XXXIII партийна конференциин хүдэлмэридэ хабаадаһан байна. Мүнөө тэрэ бригадынгаа гэшүүдтэй хамта даалгагдаһан техникэеэ хабарай тарилгада бэлдэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭДЭ: Б. Жамьянов.

Д. САМБУЕВАЙ фототекст.

…нордомо дохёо

…лэй янгинама хүйтэн» гэжэ … 1984 …

ТҮЛЕЭЕМНАЙ АСАРНАГҮЙ

Бидэ хоюулан — үбгэн хүгшэн хоёр һуудагбди. Минии нүхэр Андрей Степанович Эсэгэ оронoo хамгаалгын Агуу ехэ дайнай ветеран, инвалид юм. Һүүлэй хэдэн жэлдэ үбшэлжэ, хэбтэри болонхой. Дайнай үедэ шархатаһаниинь амар заяа үзүүлнэгүй. Хоюулаа пенсидэ гаранхайбди. Тингээд лэ түлеэемнай асарха хүн үгы. Энэ түлеэгээ пенсионно таһагаар захяа һэмди. Дайнай ветеранда гүйсэд анхарал хандуулха гэһэн тусхай тогтоол бии бэшэ гү?! Энэ асуудалые шиидхэхэ хэрэгтэ туһа хүргыт.

Е. МАНАЕВА.

Һургуулиин ажабайдал

АМАН ҮГЫН ЖУРНАЛ

«Артек» гэжэ Бүхэсоюзна пионерэй лагериин байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан аман үгын журнал Кабанскын районой Корсаковай дунда һургуулида үнгэргэгдэбэ. Тэрэниие Гуля Королевагай нэрэмжэтэ пионерэй отряд (6-дахи класс) эмхидхэжэ, 2—7-дохи классуудай һурагшадые, урдань суута лагерьта амарһан Бэла Мониева Таня Ханхашанова хоёрые урин байна.

Аман үгын журналые ахамад редактор — классые хүтэлбэрилэгшэ Вера Александровна Хребтовская нээгээ. Эдир корреспондентнүүд үгэ хэлэбэ. Жэшээлхэдэ, Лада Мониева Ира Жугжина хоёр «Артегые» байгуулагша Зиновий Петрович Соловьев тухай һонирхолтойгоор хөөрөө. Журналай хоёрдохи хуудаһаниинь «Ленинэй нэрэмжэтэ лагерь» гэжэ нэрлэгдэһэн байгаа. Эндэ Валя Атачу, Наташа Тогокоева гэгшэд үгэ хэлээ. Тобшолбол, журналай хуудаһан бүхэн бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ болоһон пионерэй лагериин түүхэ, мүнөөдэрэй байдал тухай тодорхой мэдээсэлнүүдээр баян байгаа.

М. БОТОЕВА.

ЭДИР БЭШЭГШЭД

Оронгын дунда һургуулида эдир бэшэгшэдэй кружок байгуулагдажа, тэрэнэй хүдэлмэридэ олон һурагшад хабаадана. Энэ кружогые ород хэлэ, бэшэгэй багша, «Коммунизмын туяа» газетын штатнабэшэ корреспондент Лира Григорьевна Дардаева хүтэлбэрилдэг юм.

Эдир корреспондентнүүд һургуулиингаа һонинуудые ханын газетэдэ бэшэхэһээ гадна, нютагайнгаа хүндэтэй хүнүүдые зураглан харуулжа, гууриһаяа хурсадхана. Һаяхан энэ кружогой эдэбхитэй гэшүүд —табадахи классай һурагшад Уля Бадмаева, Туяна Цыденова, Гэсэр Омоктуев гэгшэдэй түрүүшын бэшэгүүд районой газетэдэ толилогдобо. Һурагшад эдэ бэшэгүүд соогоо ерээдүйнгөө мэргэжэл тухай бодомжолно.

Н. ШАГДАРОВА.

СОЁЛОЙ ҺОНИН

Дэби, Шарзын дэншээ харгыгаар

Үбэлэй үедэ хүдөөгэй ажалшадта айлшалжа, шэнэ һонинoo, наада зүжэгөө, дуу хатараа бэлэглээд, Орлигоо бусажа ябахадаа, районой соёлой байшангай директор Лопсон Манханов:

— Ээлжээтэ маршрутнай Дэби гол болохо ушартай,— гэжэ бодомжолон, һанаа сэдьхэлдээ дэбиинхидтэ харуулха концертынгээ программые гол түлэб «зохёожорхиһон» байба.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи отделениин малшадай байрануудаар ябажа, концерт харуулһанайнь удаа би нүхэр Манхановтай уулзажа:

— Үбэлэй үедэ малшадые хангалгын ябаса хэр зэргэ гээшэб?— гэжэ һонирхобоб.

— Ингээд «50 лет Октября» колхозой эгээл холын отделени болохо Дэби зорихо байнабди. Тэрээ руу харгы зам хүшэр. Дэби голой тошон халижа, машинын ябаха бэрхэтэй болошодог юм даа. Теэд яахаб, ябахал хэрэгтэй ха юм,—гээд, Лопсон Самбуевич энеэбхилбэ.

— Гансал танай Орлигой соёлой байшангайхид малшадта наада зүжэг харуулдаг юм гү?

— Үгы бэд даа. Ленинэй нэрэмжэтэ, «50 лет Октября» колхозуудтахи соёлой эмхинүүдэй гэшүүд хүдэлмэридэ хабаадалсана. Тэдэнэр өөһэдынгөө программатай ябадаг,— гэжэ Лопсон харюусаба.

— Һүүлэй үедэ хаагуур ябаба гээшэбта?

— Декабрь һарада «Коммунизм» колхозой малшадаар ябагдаа. Мүнөө жэлэй эхинһээ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозоор ябаабди,— гэжэ тэрэ харюусаба.

Орлигой артистнар мүн лэ «50 лет Октября» колхозой нэгэдэхи отделениин Хүүргэ, Дэбиин-Аман, Хазалхын-Аман гэжэ газарнуудта ажаһуудаг малшадай байрануудаар ябажа, концерт наада харуулһан, малшадай магтаалда хүртэһэн байха юм.

Һаяхан тэдэнэр Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Саянанай һү һаалиин фермын һаалишадта, Шарзын малшадта хүрэжэ ерэбэд. Мүн тэрэ үедэ эгээ саада Хадарус гэжэ нютагай малшад наашаа буухан байжа, баһал концертыень харалсаһан байна. Артистнартай хамта «Саянская новь» гэжэ районой газетын редакциин харюусалгата секретарь, журналист Ольга Балданова ябалсаһан, лекци уншаһан байна.

Артистнарай программада ород, буряад, монгол арадуудай дуу, хатарнууд, уран уншалга ба мэдээжэ драматург Ц. Шагжинай «Будамшуу» гэжэ зүжэгһөө хэһэг оролсоо.

Залуу дуушан Вера Дамбаева, дуушан Ангелина Ошорова, артистнар Булат Галсанов, Владимир Литвинцев, Константин Борбуев, Лопсон Манханов, Любовь Батуева гэгшэдэй наадахые малшад халуунаар угтадаг. «Будамшуунһаа» хэһэг гүйсэдхэһэн Лопсон Манханов Тамара Пронтеева хоёр халуун альга ташалгаар угтагдаа. Мүн тиихэдэ баян болон аккордеон дээрэ наададаг Л. Манханов, Л. Батуева гэгшэдэй гүйсэдхэлгые малшад урмашан, угтана.

Вл. ГАЛСАНОВ.

Ахын район.

«ШАМДАА, ТҮРЭЛ ПАРТИМНАЙ!»

Буряад ороной уран һайханай коллективүүдэй партиин XXVII съездэдэ зорюулагдаһан концерт-рапорт оперо ба баледэй академическэ театрай байшан соо һаяхан харуулагдаба. «Шамдаа, түрэл партимнай манай хүдэлмэри, зохёохы ажал болон бэлиг шадабари» гэһэн нийтэ гаршагтай энэ концертдэ уран һайханай харалганууд болон фестивальнуудай лауреадууд, дипломантнууд хабаадалсаһан байна.

Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой институдай дуу болон хатарай «Современник» гэжэ арадай ансамблиин «Октябрь» гэжэ хореографическа найруулгаар концерт эхилээ. Гал дүлэндэл улаан хубсаһатай басагад Октябриин тугуудай намилзаандал эршэтэй, согтой хатар гүйсэдхэбэ. Улаан-Үдын П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ хүгжэмэй училищиин хоор ба духовой оркестр «Бидэ — коммунистнуудбди» гэжэ дуу ехэ дэбжэлтэтэйгээр, жэгтэй һайханаар зэдэлүүлбэ.

Мүн П. П. Постышевой нэрэмжэтэ Пионернүүдэй байшангай бальна хатарай жэшээтэ «Зоригжол» ансамблиин (хүтэлбэрилэгшэнь Вера Мангутханова) ба Улаан-Үдын 18-дахи дунда һургуулиин бальна хатарай жэшээтэ «Эдир наһан» ансамблиин (хүтэлбэрилэгшэнь Валентина Шахова) «Залуу наһанай зоригжол» гэжэ уран һайхан найруулга харагшадай ехэ һонирхол татаа. Хурамхаанай хүгжэмэй һургуулиин багша Надежда Гармаева «Бэе бэеэ гамная» гэжэ дуу гоё һайхан хоолойгоор гүйсэдхэбэ.

Тиихэдэ Хэжэнгын районой бэлиг шадабаритай дуушад, хүгжэмшэд энэ концертдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа гэжэ тэмдэглэхэээр. Тусхайлбал, «Дуунда дуратай болоолби» гэжэ дуу гүйсэдхэһэн дуушадай трио, буряад арадай хүгжэмэй инструментнүүдэй оркестр, дуу ба хатарай «Ургы» гэжэ ансамблиинхид шагнагшадта ехэ һайшаагдаа.

Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай дуу ба хатарай «Байгалай долгинууд» ансамбль (хүтэлбэрилэгшэнь РСФСР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ С. Доржиев), хүдөө ажахын институдай «Алтан булаг» ансамблиин эрэшүүлэй бүлэг (хүтэлбэрилэгшэнь В. Шахова) хатарай хэдэн найруулгануудые харуулба. Республикын техническэ мэргэжэлэй һуралсалай управлениин дуу болон хатарай «Сибириин угалзанууд» ансамбль (хормейстерынь республикын соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ М. Хрущева) «Партбилет тухай дууе» гүйсэдхэн, харагшадай сэдьхэлдэ баяр бахархал түрүүлээ.

Улаан-Үдын нарин сэмбын комбинадай «Забайкальская россияночка» ансамблиин хангинуулһан «Съездһээ съезд хүрэтэр» гэһэн дуугаар концертын хоёрдохи хуби нээгдэһэн байна. Буряадай комсомолой шангай лауреат, Зүүн зүгэй арадуудай хатарай «Лотос» ансамблиинхидай (хүтэлбэрилэгшэнь Д. Бадлуев) Саян уулын шэлэнүүдые зураглаһан хүшэгын урдуур «Түнхэнэй аялганууд» гэһэн хатарые гүйсэдхэхэдэнь, мүнхэ мульһэн мундаргата уулын хормойдо болоһон найр нааданда байһан мэтээр үзэгдөө һэн.

Мүнгэлмэл угалза хээгээр шэмэглэгдэһэн энгэртэй торгон тэрлигтэй дундуур наһанай хүн сцена дээрэ хүнгэхэноор гаража ерээд, «Эжы» гэһэн дууе аятайхан хоолойгоор хангинаса дуулаба. Энэ дуушанай Хурамхаанай районой Гааргын совхозой директор Гарма Шотхоев гээшэ. Тэрэнэй гүйсэдхэһэн уянгата дууе басагад чанза дээрэ шадамараар дэмжэбэ.

Үндэһэн буряад инструментнүүд дээрэ гүйсэдхэһэн хүгжэм хэды һайхан бэ! Дабтагдашагүй өөрсэ шэнжэтэй, гайхалтай һонин түхэл хэлбэритэй—юрэдөөл, жэгтэй һайхан! Улаан-Үдын хүгжэмэй училищиин ятаг дээрэ наададаг басагадай ансамблиин ирагуу һайхан монгол аялга наадахада, тиимэ бодол түрэнэ. «Тарбаганууд» гэһэн зүжэг наада Н. Тарбаев М. Жамбалов хоёр харуулжа, зал соо олоороо сугларһан харагшадые баггүй ехээр баясуулба.

Ивалгын ДК-гай Дымбрыловтэнэй гэр бүлын ансамбль Г. Дашапыловай «Сэлгеэ сагаан Түгнэмни» гэһэн дуу уянгатуулжа, хүн зондо халуун альга ташалгаар угтагдаба.

Улаахан сарафантай бишыхан Оля басаган эжы, абынгаа хүгжэмэй дэмжэлгэ доро ород арадай «Ой, блины» гэһэн дуу үнжэгэн хоорхэн хоолойгоор дуулаба. Энэ хадаа Кабанскын районой Сэлэнгын ЦКК-гай ДК-гай Будулинтанай гэр бүлын ансамбль гээшэ. Эвенк арадай «Осикта» ансамбль, Тарбагатайн, Десятниковын шэмээшэгүүдэй ансамбльнууд, ЛВРЗ-гэй ДК-гай эрэшүүлэй хоор... Энэ концертдэ хабаадалсаһан ансамбльнуудые бултыень тооложо барашагүй.

Энэ үдэшэ зэдэлһэн дуунууд, гүйсэдхэгдэһэн хатарай найруулганууд уряа гаршагтаа таарама байгаа гэжэ тэмдэглэмээр. Уянгата дуунууд илангаяа олоор зэдэлээ. Энэ концерт-рапортые бэлдэгшэд һайн, гүнзэгы удхатай программа зохёогоо. Эхэ орон, эб найрамдал болон арадуудай хани барисаан, түрэл хизаар тухай дуунууд эрхимээр гүйсэдхэгдэжэ, харагшадай зүрхэ сэдьхэлдэ ехэ баяр түхөөбэ.

Б. ТУМУРОВА,
Эрхүүгэй гүрэнэй университедэй студентка.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Осикта» гэжэ ансамблиин дуушан Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ Ермил Баранов эвенк аялга зэдэлүүлжэ байна.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

«АНХАРАГТЫ! НЮТАГАЙ РАДИОУЗЕЛ ХЭЛЭНЭ...»

Һаяын нэгэ үдэшын 8 сагта Үльдэргэ нютагай улад зон гэртэхи репродукторнуудһаа нимэ үгэнүүдэй сонностохые һонирхон шагнаба.

Энэ хадаа Үльдэргын сомоной Совет эндэхи «Коммунизм» колхозой партком хоёрой хамтын шиидхэбэреэр нютагай радиоузел эмхидхэгдээд, түрүүшынгээ дамжуулга хэжэ байба. Тэрээндэ хабаадалсаһан зоотехник-селекционер Сергей Антонович Бахлаев нийтын малай үбэлжэлгын ябаса тухай, һү һаалиин, шэнэ түл түрэсын хэр зэргэ абтажа байһан тухай дэлгэрэнгыгээр нютагайхидтаа хөөрэжэ үгэбэ. Удаань нютагай һүүлэй һонин, илангаяа Байгалай үмэнэхи үбэлые үдэшэлгын һапиндэрэп программа соносхогдоо.

— Үдэшэлэн ажалһаа ерээд, нютагайхиднай амаржа байхадаа ажахынгаа ажал хэрэгүүд тухай, бэелүүлэгдэхээр хараалагдаһан нийтын хэмжээ ябуулганууд тухай нимэрхүү дамжуулгануудые шагнахые хүсэһэн байна. Һара бүриин 11-дэ, үдэшын 8 сагһаа 15 минутын турша да хэгдэхэ нимэрхүү радиодамжуулганууд хүмүүжүүлхы удха шанартай байха,— гэжэ Үльдэргын сомоной Соведэй түрүүлэгшэ Анна Чимитдоржиевна Цыденова хэлээ һэн.

Б. НАМДАКОВ.

Ярууна.

Спорт

НҮХЭД ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГА

КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ Абакан — Кызыл — Якутск — Улаан-Үдэ хотонуудай командануудай дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар нүхэд ёһоной мүрысөөн хоёр үдэрэй туршада Буряадай АССР-эй ниислэл хотодохи «Труд» бүлгэмэй Спортын байшан соо үнгэргэгдэбэ. «Урожай» бүлгэмэй областной соведэй үүсхэлээр түрүүшынхеэ эмхидхэгдэһэн энэ мүрысөөндэ эдиршүүл болон ехэшүүлһээ бүридэһэн табан команда хабаадаа.

Мүрысөөе нээлгын парад дээрэ «Урожай» бүлгэмэй Буряадай областной соведэй түрүүлэгшэ, спортын мастер, уласхоорондын категориин судья В. Е. Гармаев үгэ хэлэхэдээ, Тувын болон Яхадай автономито республиканууд һаа, Хакасай автономно областьһаа ерэһэн барилдаашадые, сугларһан спортдо дуратайшуулые халуунаар амаршалаад, энэ нааданда амжалта түйлахыень хүсэбэ.

Удаань «Урожай» бүлгэмэй Яхадай областной соведэй түрүүлэгшэ, ЯАССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ, Яхадай комсомолой шангай лауреат А. М. Алексеев харюугай үгэ абахадаа, партиин XXVII съездын урда тээхэнэ Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй арадуудай дунда иимэ ехэ мүрысөө эмхидхэжэ байһанайнь түлөө, хүндэмүүшэ халуунаар угтаһанайнь түлөө, Буряад ороной физкультура болон спортын комитедэй түлөөлэгшэдтэ баярые хүргэбэ. Һүүлээрнь тэрэ өөрынгөө зохёоһон «Яхад басаган» гэжэ олондо мэдээжэ дууе ирагуу һайханаар гүйсэдхэжэ, сугларагшадай зүрһөө альга ташалгаар угтагдаһан байгаа.

Аркадий Михайлович тусхай мэргэжэлгүй композитор юм. Тэрэ — 40 гаран дуунай автор, «Яхад басаган» гэжэ тэрэнэй дууниинь манай орон дотор үргэнөөр мэдээжэ болохоһоо гадна, социалис оронуудта, мүн Японодо дуулагдадаг байна. Тэрэ залуудаа хүнгэн атлетикын табан зүйлөөр ехэтэ һонирхожо, горитой амжалта түйлан, Москвагай, мүн Яхадай АССР-эй олон дахин чемпион болоһон, Сибирь ба Алас-Дурна зүгэй зонын наадануудта шалгарһан байха юм.

Айлшанайнгаа бэлэглэһэн дуунда харюу болгожо, манай республикын үнинэй бэрхэ барилдаашадай нэгэн, СССР-эй спортын мастер Бато-Цырен Дашинамжилов композитор Владлен Пантаевай зохёоһон «Хуһахан» гэжэ дууе гүйсэдхэжэ, мүн лэ альга ташалгаар угтагдаа.

Һүүлээрнь хибэс дээрэ һонирхолтой тэмсэл эхилбэ.

Уулзалгаһаа уулзалгада һагшагда һагшагдаһаар Яхадай болон Буряадай АССР-эй нэгэдэхи командануудай түгэсхэлэй мүрысөөндэ гараба. Эдиршүүлэй бүлэгтэ айлшаднай 16,5 : 15,5 тоотойгоор шүүгээ. Манай командаһаа Цыремпилов, Уханаев, Гармаев гэгшэд илалта түйлаха арга боломжотой байһан аад, тэрэнээ хэрэглэжэ шадабагүй.

Эрэшүүлэй дундаһаа түрүүшын дүрбэн шэгнүүртэ Яхадай суглуулагдамал командын гэшүүд: спортын мастернууд Александр Гоголев, Егор Борисов, мастерта кандидадууд Петр Аргунов, Петр Черкашин гэгшэд илажа, командынгаа амжалтые батадхаба.

Манай командаһаа спортын мастер Владимир Шестаков болон мастерта кандидат Алексей Мархаев гэгшэд бүхы уулзалгануудтаа илажа гараһан байха юм. Эндэ В. Шестаков спортын мастер К. Захаровтай уулзахадаа, түрүүшээр тээлмэрдэһэн хэбэр үзүүлбэ. Энэньшье ойлгосотой һэн. Ушарынь гэхэдэ, эдиршүүлэй дундаһаа СССР-эй чемпион болоһон Кирилл Захаровтай урда тээнь хэдэ дахин уулзахадаа, шүүгдэһэн байгаа бшуу. Зүгөөр мүнөө манай «Динамо» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Владимир Шестаков саашадаа бэеэ гартаа абажа, эршэмтэйгээр добтолон, табадахи минутын дүүрэхэ багта 12 : 0 тоотойгоор шүүһэн байна.

Буряадай багшанарай институдай студент Алексей Мархаев Яхадай хүдөө ажахын институдай студент Григорий Поповые мүн лэ ехэ булюугаар илажа гараба.

Яхадай командаһаа спортын мастер Егор Борисовые онсолон тэмдэглэлтэй. 1984 оной РСФСР-эй чемпион бүхы уулзалгануудаа тогтоон торгонгүй шүүһэн байна.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр Яхадай барилдаашад Буряадай АССР-эй нэгэдэхи командые 31:25 тоотойгоор илажа, түрүү һуури эзэлээд, «Урожай» бүлгэмэй областной соведэй дамжуулгын кубогаар, I шатын дипломоор шагнагдаа. Манай республикын нэгэдэхи команда — хоёрдохи, Хакасай автономито областиин түлөөлэгшэд гурбадахи һууринуудые эзэлбэ.

Хубиин тоосоогоор эдиршүүлэй дундаһаа А. Федоров, (Яхад), П. Кирчинеков (Абакан), С. Маланов, Ш. Мункуев (хоюулаа Улаан-Үдэһөө), А. Топоев (Абакан), В. Кишкиндей (Кызыл), П. Байшев болон А. Старостин (хоюулаа Яхадай АССР-һээ) гэгшэд эрхимлэһэн байна. Эрэшүүл сооһоо А. Гоголев, П. Аргунов, Е. Борисов (бултадаа Яхадай АССР-һээ), О. Саганов, В. Шестаков, А. Мархаев (гурбуулаа Улаан-Үдэһөө) гэгшэд илалта түйлаа.

Судейскэ коллегиин шиидхэбэреэр спортын мастер Владимир Шестаков мүрысөөнэй эрхим бэрхэ барилдаашан гэжэ тоологдожо тусхай шанда хүртэбэ. Хакасһаа Павел Кирчинеков, Туваһаа Уран-оол Дончак, Яхадһаа Егор Борисов эгээл эдэбхитэй һайнаар барилдаһанайнгаа түлөө дурасхаалта бэлэгүүдээр шагнагдаһан байна.

Иигэжэ энэ мүрысөөн аха дүү арадуудай хани барисаанай ёһотойл һайндэр боложо үнгэрбэ.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

САНЫН ЗҮРГЭ ДЭЭРЭ

Районуудай командануудай дунда санын урилдаагаар мүрысөөн Тарбагатайда түрүүшынхеэ үнгэргэгдэбэ.

«Буряад орондо санын спортые саашадань хүгжөөхэ тухай» физкультура ба спортын республиканска комитедэй тогтоолой үндэһөөр энэ мүрысөөн эмхидхэгдэһэн байгаа.

Тарбагатайн, Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Ивалгын районуудай суглуулагдамал команданууд мүрысөөндэ хабаадаха ёһотой һэн. Гэбэшье Тарбагатайн, Мухар-Шэбэрэй районуудай түлөөлэгшэд санын зүргэ дээрэ гараба. Тиихэдэ Бэшүүрэй болон Ивалгын районуудай физкультура ба спортын комитедүүд энэ тогтоолые тоонгүй, командануудаа эльгээгээгүй.

50-яад санашад мүрысөөндэ хабаадаһан байгаа. Спиртзаводской дунда һургуулиин һурагша Марина Родионова 5 километрые 17 минута 52 секунда соо гаталжа, эхэнэрнүүдэй дундаһаа шалгарба.

Республикын болон Алас-Дурна зүгэй зонын оло дахин чемпион, Тарбагатайн дунда һургуулиин физкультурын багша, спортын мастер Валерий Мироманов 15 километрые 46 минута 15 секунда соо гаталжа, түрүү һуури эзэлһэн байха юм.

Б. МИРОМАНОВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ТАСС — АПН

КПСС-эй XXVII СЪЕЗДЫЕ УГТУУЛАН

БУДАПЕШТ. Эрэлхэг зоригтой, шууд сэхэ шиидхэбэринүүд, ушаржа байгаа бэрхэшээл түбэгүүдэй шалтагаануудые үнэн зүбөөр элишэлэн харуулалга, ээлжээтэ зорилгонуудые хурсаар, үргэлжэ дээрэнь тодорхойлолго—КПСС-эй XXVII съездын урда тээ СССР-тэ бэелүүлэгдэжэ байһан асари ехэ хүдэлмэриие имагтал иимэ эрхэ нүхэсэлнүүдээр элирхэйлжэ болоно гэжэ Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин «Таршадалми семле» журнал бэшэнэ.

Советскэ Союзда «Бүхы юумэ хүнэй аша туһада, бүхы юумэ хүнэй түлөө» гэһэн уряа лозунг улам бүри гүнзэгы, тодорхой удха шанартай болоно гэжэ журнал тэмдэглэнэ. Съездын урда тээ бүхы дэлхэй хүгжэнги социализмын общественные али бүхы талаарнь наринжуулан һайжаруулгын замаар дабшажа ябаһан КПСС-эй ажал ябуулгын хойноһоо анхаралтайгаар адаглана.

ХАНОЙ. КПСС-эй XXVII съездын урда тээхэнэ бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаһан шухалын шухала документнүүд хадаа хүгжэнги социализмые наринжуулан һайжаруулгын үргэн ехэ, эрдэм ухаанда үндэһэлһэн программа болоно гэжэ КПВ-гэй ЦК-гай орган — «Нян зан» газетэ бэшэнэ. Мүнөөнэй эрхэ байдалда эрдэм-техникын дэбжэлтын үндэһөөр социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхажа болоно.

КПСС-эй хараалһан ороной экономическа хүгжэлтын стратегическэ хараа шэглэл үргэн ехэ хэмжээнтэй байһаараа шалгарна. Тэрэ коммунис общество байгуулгын замаар совет арадай хурдан түргэноор, найдамтайгаар дабшаха арга олгоно. Тиигэжэ бүхы дэлхэй дээрэ социализмын үүргэ нүлөөн улам үргэдэнэ гэжэ «Нян зан» газетэ тэмдэглэнэ.

ПНОМПЕНЬ. КПСС-эй болохоёо байгаа XXVII съезд гансал КПСС-эй болон совет арадай бэшэ, харин уласхоорондын ажабайдалда тон шухала удха шанартай политическэ үйлэ хэрэг болоно гэжэ НРПК-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, НРК-гай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Хун Сен ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ. Социалис үндэһэ һуури байгуулгын замда гараһан арадай Камнучи мэтын оронуудта совет коммунистнуудай съезд илангаяа айхабтар ехэ удха шанартай байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Съездын урда тээхи документнүүд, нэн түрүүн КПСС-эй Программын шэнэ найруулгын проект ехэ урма баяр түрүүлнэ. Тэрэ СССР-тэ социализмын хүгжэлтын мүнөөнэй шатые элирхэйлэн харуулна, дэлхэй дээрэхи байдалые тон зүбөөр сэгнэнэ.

ЛЮКСЕМБУРГ. КПСС-эй XXVII съезд түүхэтэ асари ехэ удха шанартай үйлэ хэрэг болохо байна гэжэ Люксембургын Коммунис партиин Центральна Комитет сэгнэнэ гэжэ КПЛ-эй түрүүлэгшэ Рене Урбани ТАСС-ай корреспондентдэ мэдүүлбэ. Энэ съезд СССР-тэ социалис байгуулалтын хэрэгтэ, эб найрамдал болон уласхоорондын аюулгүй байдал бэхижүүлгэдэ горитой хубитаяа оруулха байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

КПСС-эй XXVII съезд дэлхэй дээрэ үргэнөөр хүлеэгдэжэ байһан үйлэ хэрэг болоно. Ушарынь гэхэдэ, совет коммунистнууд эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдэ хододоо дабшуулхы гол хүсэн болодог байгаа, мүнөөшье боложо байһаар гэжэ Р. Урбани мэдүүлбэ.

МЕХИКЭ. Бүхы гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршохо, бага, ехэ илгаагүй бүхы арадуудай аюулгүй байдалые хүндэлхэ, адли тэгшэ эрхэтэй уласхоорондын харилсаа холбоо тогтоохо гэһэн Совет гүрэнэй стратегическэ ленинскэ хараа шугамые КПСС-эй XXVII съезд баталха байна гэжэ Мекси-

38 ЖЭЛЭЙ ОЙ

БУДАПЕШТ. Хани барисаан, харилсаа холбоон, нэгэн нэгэндээ туһалалсалга тухай совет-венгер договорто гар табигдаһаар 38 жэлэй ой гүйсэбэ. Ойн баярта үдэртэ харилсаа холбооной дүнгүүдые согсолго ВНР-эй предприятинуудай коллективүүдэй ажал хэрэгүүдэй һайн ёһо заншал болонхой. Мүнөө республикын олохон заводууд, фабриканууд совет предприятинуудтай нягта харилсаа холбоо тогтооно. Венгриин индустриин томо ехэ объектнүүдэй нэгэндэ — гэрэл туяа гараха талаар «Тунгсрам» гэдэг нэгэдэлдэ эдэ бүгэдэ сэхэ хабаатай байна.

Советскэ Союз хадаа манай предприятитай харилсаа холбоо тогтоодог гол партнер болоно гэжэ тэрэнэй техническэ директор П. Палоши ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлээ. Жэл бүри 90 миллионһоо дээшэ түхэрнгэй элдэб янзын продукци совет захилшадта эльгээгдэдэг юм. Мүнөө үедэ нэгэдэлэй заводууд 350 миллион элдэб түхэлэй электрын лампочка үйлэдбэрилнэ.

СЭРЭГЭЙ БААЗАНУУДЫЕ УСАДХАХА

ДЕЛИ. Индиин океаниие сэрэгэй баазануудһаа сүлөөлхэ, тэндэ буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргуулхагүйн түлөө ябуулгануудай долоон хоног Индиин океанай, Персидскэ тохойн оршондохи оронуудта үнгэргэгдэжэ байна.

«США-гай ажабайдалай аша туһын зоно» гэжэ океанай горитой хубинень соносхоходоо, Рейганэй захиргаан тэрэнэй «Стратегическэ хүгжэлтын» табан жэлэй программые бэелүүлжэ байна. 30 миллиард доллар һомологдоо. Тус районой оронуудые США-гай зүгһөө сэрэгэй талаар хашалта харшалалтые уласхоорондын ажабайдалай саг үргэлжын эрхэ нүхэсэл болгохо гээшэ программын гол зорилго болоно. Индиин хэблэлэй мэдээсэлнүүдэй ёһоор, американ авианосецууд, 2-һоо 4 хүрэтэр ракетнэ крейсернүүд, 9—12 эсминецүүд, фрегадууд, 2—3 уһан доогуур ябадаг ядерна онгосонууд энээгүүр саг үргэлжэ тамарна бшуу. Пентагон ойрын ерээдүйдэ эндэхи «дары түргөөр добтолго хэхэ хүсэнүүдэй» тооe 250 мян-

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «КПСС-эй обкомдо, республикын Министрнүүдэй Соведтэ, профсоюзуудай соведтэ болон ВЛКСМ-эй обкомдо» — тогтоол. Кабанскын районой Хандалын совхозой, Мухар-Шэбэрэй районой «Знамя Ленина» колхозой хүдэлмэришэд, колхознигууд ба мэргэжэлтэдэй 1986 оной социалис уялганууд. «КПСС-эй XXVII съездые угтуулан» — тобшо мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. ТАСС-ай шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Мал ажал — онсо шухала һалбари». «Бригадна подряд туһална» — А. Юговэй статья. «Элшэ хүсэнэй гуламта найдамтайгаар хүдэлнэ»,— П. Бурмакинай фото-мэдээсэл. «БАМ: Хойто-Муяын тоннель». «Хүшэр эрхэ байдалда хүдэлхэ болохо» — В. Медведевэй статья. «Бүхы юумэн овощ ургуулагшаһаа дулдыдадаг бэшэ» — В. Бадмаевай статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Правда Бурятии» газетэдэ ерэһэн бэшэгүүдһээ» — суглуулбари. «Бүмбэрсэг дэлхэйдэ юун болоноб» — ТАСС-ай ба АПН-эй мэдээсэлнүүдһээ.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Шэнэ һонин, тоо, баримта» — суглуулбари. «Үе саг ба өөр тухайгаа үльгэр» — Ц-Д. Дондоковагай шүлэгүүд.

САНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.40 — Баримтата фильм. 10.00 — «Друзей не выбирают». 3-дахи сери. 11.05 — «Ан амитадай аймагта». 12.05 — Шэнэ һонин. (12.10 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50—Баримтата фильм. 16.50 — Духовой инструментнүүдэй «Серенада» квинтет наадаха.

Улаан-Үдэ. 17.20—«Талын галнууд» (буряадаар).

Москва. 17.50 — «Морской охотник» — үхибүүдтэ фильм.

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Буряад хэлэнэй хэшээл». 19.15—«Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 —«Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ». 20.00 —Омско областиин партийна ба совет организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай. 20.45 — П. Чайковский. «Думка». 20.55 — «Друзей не выбирают». 4-дэхи сери. 22.00 — «Время». 22.35—Кинопанорама. 00.20 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35 — К. Паустовский. «Мещерская сторона». 10.05, 13.40 — «Англи хэлэн». 11.05 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 11.35, 12.40 —В. Катаев. «Белеет парус одинокий». 12.05—Баримтата фильм. 13.10 — Юрэнхы биологи. 10-дахи класс. 14.10 — Совет монументальна ба портретнэ скульптура. 14.40 — «Эрдэм ухаан — хүсэн». 15.10 — Ородой литературада патриотизмын эшэ үндэһэн. 16.10 — Шэнэ һонин.

Москва. 17.20 — «Ород хэлэн».

Улаан-Үдэ. 17.50 — Киноочерк. 18.00 — Баримтата фильм.

Москва. 19.00 — «Ямар амжалтануудаар съездые угтанабибди». КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, партиин Владимирска обкомой нэгэдэхи секретарь Р. С. Бобовиков дамжуулгада хабаадаха. 19.30 «Арадай аялга дуунууд».

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина Н-00382. Заказ № 43. Индекс 0480